

Korenina

ISSN 2670-4242

**Kako smo poslovali
v prvi polovici leta**

**Prodaja in logistika
v prvih osmih mesecih
nadpovprečno**

**Nov razpis za
dolgoročne pogodbe**

**Razmišljamo o izdelkih
z višjo dodano vrednostjo**

Prodaja lesa za kurjavo

**Trg lesnih goriv
včeraj in danes**

**Novi principi gospodarjenja
z gozdovi v Evropi**

**Kako smo pomagali
pri gašenju požara
na Krasu**

Tekma, a tudi druženje

**Novogradnja gozdne ceste
Kozji vrh–Podstoržič**

**Trend v evropskem
gozdarstvu –
manjši stroji za
sečnjo in spravilo
ter skrb za okolje**

**Iz dela sindikata
delavcev SiDG**

**Alepski bor
(*Pinus halepensis Mill.*)**

**Razvili smo stroj
za gašenje gozdnih
požarov**

**Kočevski rog
je očiščen**

**Organizirali
smo 13.
Državno
tekmovanje
gozdnih
delavcev**

Spoštovani bralci Korenine

Družba SiDG je podjetje, ki je od ustanovitve do danes intenzivno raslo, se razvijalo in z vsakim letom izboljševalo poslovanje. Letos smo dosegli zavidljive poslovne rezultate, ki tako po donosu kot tudi po ostalih kazalnikih presegajo vse postavljene cilje. V prvih treh četrtletjih smo s poslovnim načrtom predviden donos poslovanja presegli za več kot deset odstotkov, dobiček iz zadnjega četrtletja pa bo še dvigoval letošnji donos iz poslovanja.

Na področju oskrbovanja domače lesne industrije smo sledili sklenjenim dolgoročnim pogodbam, obseg prodaje po dolgoročnih pogodbah pa je dosegel 88 % v strukturi prodaje. S skrbjo za razvoj gozdov smo prek vlaganj v gozdove del donosa vračali v gozdove, obseg vlaganj pa je višji, kot je bil v preteklih letih.

Poleg odličnih poslovnih rezultatov je treba omeniti še najmanj dva dogodka, ki sta zaznamovala naše življenje v drugi polovici leta. Najprej na Krasu. Z aktivnim sodelovanjem na požarišču največjega požara v zgodovini Slovenije julija na Krasu smo pomagali prizadetim prebivalcem, gozdovom in gozdnim prebivalcem. Sodelavke in sodelavci so na Krasu dokazali, da so pripravljeni nesebično pomagati pri stiskah ljudi. Vložen trud, požrtvovalnost in pripravljenost narediti več so obradili sadove in skupaj smo pomembno pripomogli k omejevanju širjenja in škode požara. Med izvajanjem se je pokazala tudi visoka raven strokovnosti, učinkovitosti in usklajevanja z ostalimi deležniki. Tudi s pomočjo pri organizaciji del na terenu ZGS in gasilcem smo prispevali k boljši učinkovitosti izvedbe del. Sodelovanje pri požaru na Krasu je bil dober kazalnik tega, da smo profesionalno podjetje, ki odlično pozna svoj posel, ter da sodelavke in sodelavci znajo in zmorejo izvesti še več. Ob tej priložnosti bi se znova zahvalil številnim sodelavcem, ki so se v poletnih mesecih vsak po svoje izkazali na Krasu.

Drugi pomemben dogodek je bila organizacija 13. Državnega tekmovanja gozdnih delavcev. Leta 2019, ko je SiDG prvič organiziral sekaško prvenstvo, smo se za sodelovanje dogovorili s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna. To je bila dobra šola za nas in letos smo tekmovanje organizirali sami v Kočevju. Sodeč po odzivih, ki smo jih prejeli od tekmovalcev in obiskovalcev, je bilo tekmovanje organizirano z odliko. Zasluge gredo sodelavcem, ki so se več mesecev do potankosti ukvarjali z organizacijo, kot tudi tistim, ki so se v dneh pred tekmovanjem pri pripravi poligona borili z močnimi padavinami in bili pri tem uspešni, čeprav je bilo na trenutke videti, da bo treba dogodek prestaviti. Je pa bila tudi organizacija tega dogodka dokaz, da znamo stopiti skupaj in da za nas noben izziv ni pretežak. Nobenega dvoma ni, da SiDG s takšnim dogodkom, ki za dva dni združi gozdarje in dviguje ugled gozdarskega poklica, povezuje zunanje partnerje in skrbi za večjo prepoznavnost naše družbe.

Vsak dan znova skupaj dokazujemo, da smo uspešno podjetje, odličen gospodar državnih gozdov ter da skrbimo tudi za socialno okolje. Pomembni nam niso samo odnosi v podjetju, temveč prav tako priskočimo na pomoč ob stiskah ljudi, ki jim lahko pomagamo. Predvsem zaposleni s svojo izjemno sposobnostjo pomagati, pripadnostjo in trudom za doseganje ciljev SiDG smo največji kapital tega podjetja.

Matjaž Juvančič,
glavni direktor SiDG

SiDG

Slovenski Državni Gozdovi

Korenina,

glasilo družbe

Slovenski državni gozdovi, d. o. o.

ISSN 2670-4242

Izdaja:

Slovenski državni gozdovi, d. o. o.,

Rožna ulica 39, Kočevje

Naklada:

700 izvodov

Uredništvo:

Suzana Rankov,

mag. Katarina Stanonik Roter,

služba za korporativno

komuniciranje.

Fotografija na naslovnici:

Vasja Marinč/arhiv SiDG

Oblikovanje in prelom:

KAMERAD, Ljubljana

Tisk:

MAT-FORMAT, d. o. o., Ljubljana

Revija Korenina je tiskana na papirju s certifikatom FSC.

Kako smo

POSLOVALI

v prvi polovici leta

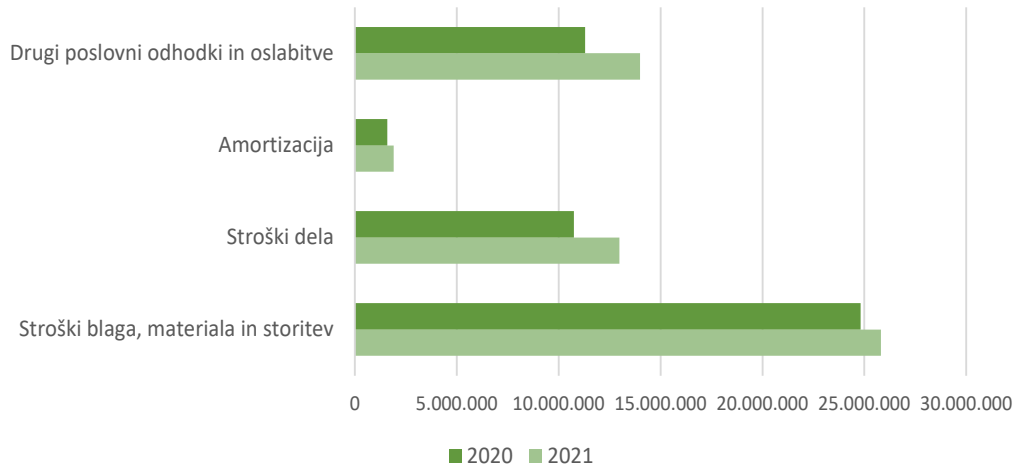
V prvem polletju 2022 smo prodali 624 tisoč kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov in realizirali prihodke od prodaje v skupni višini 46,6 milijona evrov, kar je 40 % več od realiziranega v enakem obdobju leta 2021. EBITDA smo dosegli v višini 13,1 milijona evrov, kar je 2,7 milijona evrov več kot v enakem obdobju 2021. Čisti poslovni izid smo realizirali v višini 9,8 milijona evrov, v enakem obdobju lanskega leta pa je znašal 7,8 milijona evrov. Na dan 30. julija nas je bilo v družbi 372 zaposlenih.

Besedilo: **Renata Juršič**

V tem obdobju smo investirali skupaj 1,65 milijona evrov. Od tega so večje investicije v gozdno infrastrukturo znašale 665 tisoč evrov, v lastno sečnjo 374 tisoč evrov, v informatiko pa 338 tisoč evrov.

Zaradi močno spremenjenih makroekonomskih gibanj in napovedi smo v juniju pristopili k

Struktura realiziranih poslovnih odhodkov v EUR

Realizacija strateških ciljev

KAZALNIKI	STRATEŠKI CILJ	REALIZACIJA V 1. POLOVICI LETA 2022
Količina posekanega lesa	1.115.000 m ³ /leto neto poseka	624.676 m ³
Delež lastne proizvodnje	Najmanj 20 % obsega celotne proizvodnje	19,2 %
Povečanje lastništva gozdov	Nakup gozdov 1.200 ha/leto	826 ha
Doseganje ciljev ohranjanja narave	Pri nakupu gozdov zagotoviti vsaj 30-odstotni delež gozdov na varovanih območjih po predpisih o ohranjanju narave	59 %
Centri za zbiranje in predelavo	Vključitev družbe SIDG v vzpostavitev štirih regionalnih centrov za zbiranje in predelavo lesa	-
Gradnja sodobnega informacijskega sistema	Zaključen projekt do konca 2022	Investicija v teku
Donosnost poslovanja	nad 15 %	28 %

izdelavi rebalansa poslovnega načrta za leto 2022, glavni razlogi za pripravo rebalansa pa so bili: preložitev uvedbe dejavnosti odkupa in prodaje lesa iz zasebnih gozdov, nadaljevanje rasti prodajnih cen gozdnih lesnih sortimentov v prvi polovici leta, prilagoditev investicijskih aktivnosti zaradi zamud pri dobavah in splošni trend rasti cen storitev, materiala in energentov. Z rebalansom se povečuje načrtovana donosnost poslovanja z 18 % na 22 %, čisti poslovni izid z 9.251 tisoč evrov na 12.401 tisoč evrov, EBITDA s 13.309 tisoč EUR na 17.421 tisoč evrov in dodana vrednost na zaposlenega z 78 tisoč evrov na 92 tisoč evrov.

POSLOVNA ENOTA MURSKA SOBOTA

Poletje na PE Murska Sobota je minilo predvsem v znamenju opravljanja gojitvenih in varstvenih del. Izvedli smo nego na več kot 220 hektarjih površin. Prevladovala so obžetve ter nega mladja, gošče in letvenjaka. Popravili smo skoraj 10 kilometrov ograj, ki mlade sestojte ščitijo pred divjadjo.

V bližini madžarske meje v Čentibi smo začeli gradnjo dveh gozdnih cest, kar je največji projekt gozdnega gradbeništva na območju Murska Sobota od ustanovitve naše družbe. Nova gozdna cesta bo omogočila odvoz lesa iz gozdov, v katerih pred tem nismo mogli gospodariti. Z eno izmed cest se lahko odpirajo gozdovi v Dolini, ki so trenutno še neodprti.

POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

Leto 2022 se je za PE Kočevje začelo zelo dobro. Zaradi izredno lepega vremena smo v začetnih mesecih imeli odlično realizacijo pri sečnji in odvozu. V prvih treh mesecih smo dosegli 87.000 kubičnih metrov odvoza. Do sredine julija je kazalo, da nam bo letos lubadar nekoliko prizanesel. Zaradi močnega cvetenja smreke, izjemne suše in verjetno še česa drugega pa se je močno namnožil in v avgustu in septembru smo večino sečnje izvajali v C-odločbah.

Do konca septembra smo prejeli nekaj več kot 600 C-odločb oziroma za skupaj 55.500 kubičnih metrov, od tega v avgustu in septembru skupaj 338 odločb oziroma za okoli 36.500 kubičnih metrov. Sečnja in odvoz C-odločb potekata v rokih in ob tem se je treba zahvaliti vsem vodjem gozdnih obratov in odpremnikom za pravočasno izvedbo.

Do konca septembra smo dosegli skupni odvoz gozdnih lesnih sortimentov v količini 200.000 kubičnih metrov, kar je 86 % plana. Tudi gojitvena in gradbena dela ter transport potekajo po načrtu in do konca leta ne pričakujemo težav z realizacijo. Razpise bomo po dinamiki oddajali najprej zunanjim izvajalcem.

Tudi v lastni gozdni proizvodnji dela potekajo po načrtu. Nekoliko nam jih je prekržala le pomoč na pogorišču na Krasu, saj je bilo kar veliko delavcev in mehanizacije nekaj tednov na Krasu. Trenutno je največja težava pri lastni gozdni mehanizaciji njena zastarelost – predvsem traktorjev, ki smo jih dobili s prenosom dejavnosti gozdarstva iz Snežnika in so v stalni okvari.

V avgustu je dotedanji vodja poslovne enote Zvonimir Žagar odšel v pokoj. Sodelavci ga bomo pogrešali predvsem zaradi njegovih dolgoletnih izkušenj in poznavanja gozdarstva.

Ne nazadnje pa je treba omeniti še 13. Državno tekmovanje gozdnih delavcev, ki je konec septembra potekalo v Kočevju. Kar nekaj sodelavcev naše poslovne enote je intenzivno sodelovalo pri njegovi organizaciji in pripravi. Težave nam je povzročalo slabo vreme. Vsem, ki so pomagali pri organizaciji in pripravi tekmovanja, pohvale za odlično izvedeno delo.

Damjan Južnič, vodja PE Kočevje

Pri sečnji in spravilu lesa smo imeli velike težave s pridobivanjem izvajalcev, čeprav so bile razmere za delo zaradi močne suše idealne. Večina lokalnih izvajalcev je opravljala gojitvena in varstvena dela, izvajalci z drugih območij pa se zelo redko odločijo za prijavo na razpise na našem območju. V GGE Dolinsko nam je uspelo angažirati ekipo strojne sečnje GG Novo mesto, ki je izvedla kar precejšen obseg del.

Na poslovni enoti želimo vzpostaviti lastno gozdno proizvodnjo. Imeli smo več razpisov za zaposlitev delavcev gozdarjev sekačev in traktoristov in s precejšnjimi težavami nam je uspelo najti nekaj usposobljenih gozdnih delavcev. Zelo podpiramo prizadevanja poslovodstva, da začnemo nove delavce iskati že v procesu šolanja in jih s štipendijami spodbudimo za delo v našem kolektivu.

Sodelovali smo na sejmu Agra v Gornji Radgoni, kjer smo se udeležili okrogle mize na temo Izzivi sodobne nege gozda. Izvajali smo dela v projektu Natura Mura, vse partnerje slednjega pa je obiskal minister za okolje in prostor Uroš Brežan. Ta je zelo pozitivno ocenil delo vseh v Naturi Muri in izrazil naklonjenost ministrstva takšnim projektom tudi v prihodnje.

Veliko aktivnosti smo namenili sodelovanju v prijavi na novi LIFE projekt, poimenovan Preserving and restoring floodplain forest habitats along the Mura-Drava-Danube rivers ali krajše RESTORE FOR MDD. Projekt naslavlja prvo državno biosferno območje na svetu – TBR MDD ali Transboundary UNESCO Biosphere Reserve Mura-Drava-Danube, v njem pa sodelujejo Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Srbija in Slovenija. SiDG ima vlogo partnerja v slovenskem delu projekta. V njem bomo izvajali aktivnosti za obnovo in izboljšanje mokrotnih habitatov ob reki Muri.

V Murski Soboti smo se septembra preselili v nove prostore, ki zagotavljajo precej boljše delovne razmere sodelavcem gozdnih obratov Gornja Radgona in Ljutomer, projektni pisarni Natura Mura in službi za kakovost in standarde poslovanja.

Peter Kolar, PE Murska Sobota

POSLOVNA ENOTA CELJE

Na PE Celje smo se v poletnih mesecih srečevali s povečanim obsegom sanitarne sečnje zaradi poletne suše, ki ugodno vpliva na pospešeno razmnoževanje podlubnikov, smreka pa je zaradi suše prizadeta, ker ima plitek koreninski sistem. Povečan obseg sanitarne sečnje je bil predvsem na gozdnih obratih Brežice (GGO Bohor), Laško (celotno območje) in Mokronog (predel Jatne v GGE Radeče). Večino odločb nam je uspelo sanirati v postavljenih rokih, čeprav so ti znašali samo od dva do tri tedne. V avgustu in septembru smo prejeli več kot 220 odločb za dobrih 13.000 kubičnih metrov, kar presega mesečni plan poslovne enote.

Veseli smo, da smo junija dobili tudi svojo skupino gozdnih delavcev. Najprej smo jo locirali na območje gozdnega obrata Nazarje, in sicer na območje Slovenskih Konjic in Vita-

nja. Septembra se nam je pridružila še druga sekaška ekipa, ki dela opravlja v gozdnem obratu Laško. Računamo, da bomo z lastnimi zmogljivostmi še lažje dosegali zastavljene cilje s področja sečnje in spravila ter odvoza gozdnih lesnih sortimentov.

Na območju PE Celje trenutno potekata dva večja projekta gradnje gozdnih cest. Gozdna cesta Glažuta in Jazbje na območju GGE Rogaška Slatina je v zaključni fazi in bo predana svojemu namenu že v oktobru. Začeli smo tudi gradnjo gozdne ceste v gozdnem obratu Brežice, in sicer gozdne ceste Kapelica-Kunšperk v GGE Pišece.

V septembru smo skupaj z občino Kozje začeli rekonstrukcijo kategorizirane javne poti Glažuta, kar je predvsem v interesu družbe SiDG, ker po obstoječi javni poti odvoz gozdnih lesnih sortimentov ni več mogoč oziroma ni varen.

Aktivno smo pristopili tudi k zbiranju povpraševanja za nakup lesa za kurjavo. V enem mesecu smo od fizičnih oseb prejeli več kot 2.000 kubičnih metrov naročil za nakup oblovine listavcev. Na dobavo lesa za drva neugodno vpliva predvsem sanitarna sečnja iglavcev, saj v oktobru še vedno izvajamo sanitarne sečnje, ker še vedno prejemo odločbe. Trenutno delež sanitarne sečnje znaša 40 % vse sečnje.

Branko Štunf, vodja PE Celje

POSLOVNA ENOTA LJUBLJANA

Po reorganizaciji se v PE Ljubljana uvrščajo štirje gozdni obrati, in sicer Bled, Kranj, Logatec in Litija. Pri delitvi nekdanje poslovne enote na dve enoti je bilo nekaj začetnih težav, saj je na poslovno enoto prišlo tudi nekaj na novo zaposlenih oziroma so se zamenjala delovna mesta. Tako je od 14 zaposlenih na PE Ljubljana svoje delo zamenjalo pet zaposlenih, dva pa smo na novo zaposlili. Dodeljena nam je bila tudi traktorska ekipa lastne proizvodnje, tako da nas je skupaj 17.

Kljub temu je delo po gozdnih obratih steklo ravno ob pravem času, kar je glede na sezonsko in terensko dinamiko naše enote izredno pomembno. Bled in Kranj se namreč uvrščata med izrazito alpski področja, kjer se večina dela opravi v poletni sezoni, saj je veliko delovišč v zimskem obdobju neprimernih za delo. Tudi obrat Litija ima svojo specifiko, ker je ob večjih deževjih zaradi razmočenega terena delo omejeno. Obrat Logatec pa je bil v času žleda in lubadarja (od 2014 do 2018) močno prizadet in se tam zdaj v glavnem izvajajo gojitvena in varstvena dela, posek je zato zmanjšan za vsaj polovico. K sreči je bilo vreme za proizvodnjo ugodno (za razvoj lubadarja seveda nekoliko manj) in tako smo do danes dosegli proizvodnjo 85.000 kubičnih metrov, kar je 84 % realizacije letnega plana poseka, od tega:

Poletno-jesensko sezono je izrazilo zaznamovala suša in posledično sanitarne sečnje. Do zdaj smo vsa dela uspešno oddali tako za sečnjo in spravilo kot tudi za gojitvena dela ter gradnje. Skupno smo do zdaj realizirali več kot 20.000 kubičnih metrov sečnje na podlagi sanitarnih odločb, od tega veliko večino v treh poletnih

mesecih, kar je skoraj 25-odstotni delež sečnje. Lastne sečnje smo do zdaj opravili v obsegu 11.253 kubičnih metrov ter za 1.783 kubičnih metrov lesa prepeljali z lastnimi tovornjaki. Poleg tega smo z novimi pogodbami za prevoz lesa od gozda do kupcev (DAP) dobavili 25.838 kubičnih metrov lesa.

Luka Seidl, vodja PE Ljubljana

POSLOVNA ENOTA POSTOJNA

Na PE Postojna je bilo dolgo in sušno poletje zelo dinamično. Posebej je treba izpostaviti obsežen požar na Krasu, ki je zaradi svojih razsežnosti mobiliziral gasilce, gozdarje, vojsko in vse ostale podporne službe iz celotne Slovenije.

V zadnjem polletju se je na podlagi nove sistematizacije izvedla delitev dosedanjih štirih poslovnih enot na novih osem. Tako je prejšnja poslovna enota Postojna razdeljena na dve novi – PE Tolmin in PE Postojna. Zaradi omenjene sistematizacije je bil na PE Postojna gozdni obrat (GO) Postojna razdeljen na dva nova, in sicer GO Cerknica in GO Postojna. S povečanjem števila gozdnih obratov smo zaposlili tudi novega vodjo GO, kar smo izvedli s prerazporeditvami znotraj zaposlenih na PE Postojna. Končno pa smo dodatno zaposlili še enega novega odpremnikarja, ki je zapolnil sproščeno mesto zaradi notranje prerazporeditve.

Znova je treba izpostaviti požar na Krasu, ki je v poznopoletnih mesecih močno spremenil dinamiko proizvodnje na PE Postojna. V času požara je SiDG v koordinaciji s PE Postojna, ki jo je takrat vodil Janez Sojč, aktiviral tako lastno proizvodnjo kot tudi prostovoljne izvajalce za sečnjo in spravilo. Po uspešno zaustavljenem požaru pa se je za gozdarje SiDG začel drugi del sanacije požarišča, ko je bilo treba vso posekano lesno maso ob cestah in okoli zaselkov pospraviti in odpeljati. Posekana masa je namreč na še vedno sušnem Krasu predstavljala nevarno netivo za morebiten nov požar. Opravljeno delo na požarišču je bilo uspešno zaključeno, kar pa še ne pomeni, da so se aktivnosti na teh površinah ustavile. Zavod za gozdove Slovenije trenutno pripravlja sanacijski načrt za ponovno ogozditev požarišča.

PE Postojna je s svojo ekipo sodelovala tudi na 13. Državnem tekmovanju gozdnih delavcev,

na katerem je v posamičnem točkovanju – brez upoštevanja tekmovalca iz kategorije U24 – izjemno tretje mesto dosegel vodja GO Sežana Andrej Lumbar, postojnska ekipa SiDG 2, ki so jo zastopali Andrej Lumbar, Matija Brožič in Blaž Eržen, pa je osvojila prav tako izjemno četrto mesto. Med tekmovalci je lep uspeh dosegla tudi skupina SiDG 3, za katero sta tekmovala postojnska Miha Kržič in Mitja Albreht, vsi skupaj pod taktirko vodje ekipe Andraža Poljšaka, delovodje lastne gozdne proizvodnje na PE Postojna. Za izjemen uspeh jim ostali kolegi iz postojnske PE iskreno čestitamo.

Tomu Ivanič, vodja PE Postojna

POSLOVNA ENOTA TOLMIN

Po začetnih zagonih težavah je PE Tolmin začela samostojno delovanje, ki ga na današnji dan ocenjujemo kot uspešno.

Skupno je na poslovni enoti zaposlenih 16 sodelavcev. V poslovnih prostorih v Ajdovščini je pet sodelavcev, ostali so razpršeni po obratih in terenu. Trenutno smo v fazi povečevanja števila zaposlenih, saj zaposlujemo sodelavce v lastno gozdno proizvodnjo. To je eden od izzivov, ki nas čaka v bližnji prihodnosti, torej postaviti dobro ekipo, ki bo delo opravljala strokovno, ažurno in z veseljem ter lojalnostjo naši poslovni enoti in družbi SiDG. Razgovori potekajo, z iskanjem kadra je nekaj težav, vendar ocenjujemo, da jih bomo rešili.

PE Tolmin intenzivno sodeluje z ZGS OE Tolmin, lokalnimi skupnostmi, iniciativami in ostalimi deležniki gozda na območju poslovne enote. Potekajo tudi sestanki z občinami, na območju katerih ležijo gozdovi v upravljanju naše poslovne enote. Vsem naštetim so bili predstavljeni namen delitve prejšnje poslovne enote ter naloge in cilji nove. Sodelovanje ocenjujemo kot dobro.

Plan sečnje za tekoče leto je znašal dobrih 100.000 kubičnih metrov, kar uspešno izvajamo v skladu z načrtom, največja težava pri tem pa je pomanjkanje izvajalcev. Delo na poslovni enoti trenutno poteka v duhu reševanja odločb sanitarne sečnje. Sicer ne gre za kritično količino lesa, težave pa predstavljajo veliko število odločb, razpršenost žarišč, pomanjkanje izvajalcev in v zadnjem obdobju slabo vreme. Go-

jitvena dela bomo glede na predviden strošek predvidoma presegle, podobno je pri gradnjah. V segmentu prodaje do zdaj ni bilo večjih težav, v trenutni situaciji smo za ažurno reševanje lubadarja uporabili začasna skladišča, v katerih skladiščimo le hlodovino iz naslova sanitarnih odločb. Kupci trenutno povprašujejo po listavcih, in sicer tako po hlodovini kot tudi oblovin. Zaradi omenjenih težav z lubadarji so listavci trenutno v segmentu proizvodnje manjšinsko zastopani, zato je večja potreba po listavcih pri naših kupcih logična posledica trenutnih razmer.

Boris Semenič, vodja PE Tolmin

POSLOVNA ENOTA MARIBOR

Tudi v drugi polovici leta smo izvajali konsolidacijo poslovanja po razdelitvi stare poslovne enote na dve novi in prenosu lastne proizvodnje na poslovne enote. Za vodenje lastne proizvodnje nam je uspelo pridobiti novega delovodjo, ki že uspešno izvaja zadolžitve pri pripravi delovišč in zagotavljanju kontinuirane optimalne zaposlitve lastnih ekip.

Dosedanja realizacija nakazuje, da bomo ob normalnih jesenskih razmerah in ugodni zimi do novega leta dosegli načrtovan obseg sečnje in gozdnogojitvenih del za leto 2022.

Velik izziv nam je realizacija sanitarne sečnje, ki je glede na obseg še vedno problematična na območju gozdnih obratov Črna in Radlje ob Dravi. Glavni pripad odločb za sanitarno sečnjo je potekal v juliju, avgustu in septembru. Kljub premestitvi ekip s PE Celje in zaposlenih z območja Maribora ter aktiviranju dodatnih ekip pogodbenih izvajalcev smo se znova znašli v položaju, v katerem nam ni uspelo realizirati vseh odločb v predpisanih rokih. Poseben izziv za izvedbo sanacijskih sečenj so zaprta območja, pri katerih smo za dostop do lokacije morali skoraj za vsako novo žarišče lubadarja izvesti tudi gradbena dela. Prav tako se slabšajo razmere na trgu, ki se kažejo v zmanjšanem povpraševanju po gozdnih lesnih sortimentih iglavcev.

Aktivno smo se vključili v reševanje energetske krize, in sicer z zbiranjem naročil za drva za gospodinjstva. Tako smo do konca septembra zbrali za več kot 3.300 kubičnih metrov naročil, kar bo pri dobavi drv za gospodinjstva za našo poslovno enoto kar precejšen zalogaj, predvsem zato, ker moramo vso sečnjo podrejati prioritetni obravnavi sanitarnih sečenj iglavcev.

Letos smo posebno pozornost posvetili odkazilu oziroma pomoči pri odkazilu za leto 2023. Pred odkazilom smo skupaj z ZGS OE Maribor pripravili delavnico za revirne gozdarje zaradi predstavitve in dogovora o načinu priprave in odkazila primernih delovišč za strojno sečnjo. Tako smo vsi zaposleni pomagali revirnim gozdarjem pri pripravi delovišč za sečnjo in odkazilu dreves. Prav tako smo zagotovili pomoč na deloviščih, ki so primerna za žičnično spravilo, tako pri trasiranju linij kot tudi pri odkazilu dreves.

Na območju Pohorja smo skupaj z ZGS OE Slovenj Gradec opravili posek in pripravo površin za sadnjo, ki se bo izvajala v jesenskem času pri projektu Pohorka. Smo tudi sredi priprav na organizacijo in pripravo skladišč za izvedbo javne dražbe vrednejših sortimentov, ki se načrtuje za konec leta.

Roman Jerman, vodja PE Maribor

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

Smo precej mlada poslovna enota in velikostvari je za nas novih, zato bi se rad zahvalil za pomoč sodelavcem z drugih poslovnih enot, predvsem Branku Štumfu in Damjanu Južničju, za pomoč pri vzpostavitvi delovanja naše poslovne enote.

Poletje na naši poslovni enoti je bilo zelo delovno. Najprej nas je v juniju doletel vetrolom na območju Bele krajine in Zbur, takoj zatem se je začel pojavljati lubadar na območju Brezove Rebrin in Roga. Najprej smo uspešno sanirali vetrolom v Beli krajini, bilo ga je za 12.000 kubičnih metrov. Sanacija lubadarja še vedno poteka, do tega trenutka smo ga uspešno sanirali za okoli 26.000 kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov.

Na območju celotne poslovne enote smo že začeli težko pričakovano zimsko sečnjo,

predvsem bukve. Imamo ogromno povpraševanje po lesu za kurjavo. Izvajanje gojenja se počasi končuje. Od ZGS pričakujemo še nekaj odločb.

Posek je realiziran v višini okoli 70 % plana. Lastna gozdna proizvodnja je izvedla 39.000 kubičnih metrov poseka in spravila. Veliko naših sodelavcev je pomagalo tudi pri sanaciji protipožarnih posek na Krasu. Strojniki iz strojne sečnje so pri tem pomagali s strojem forwarder, ki je namenjen izvozu vejevja in sortimentov.

Vsem sodelavcem bi se rad zahvalil za dobro delo v preteklih mesecih, predvsem za hitro organizacijo sanacije vetroloma in lubadarja. Samo z dobrim sodelovanjem in učinkovitim delom bomo dosegli zelene rezultate.

Boštjan Gašperšič, vodja PE Novo mesto

Prodaja in logistika v prvih osmih mesecih NADPOVPREČNO

Besedilo: mag. **Mitja Piškur, Robi Saje**

Foto: **arhiv SiDG**

SiDG je v prvih osmih mesecih ustvaril 57,5 milijona evrov prihodkov iz prodaje okroglega lesa in 3,4 milijona evrov iz prodaje storitev transporta. Rezultati so nadpovprečni in presegajo načrtovane cilje.

dobju januar–avgust prepeljala 307.000 kubičnih metrov, od tega z lastnimi tovornjaki 122.000 kubičnih metrov.

Stanje na trgu GLS

SiDG se pri oblikovanju cen ravna po Pravilih družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., o načinu in merilih za prodajo gozdnih lesnih sortimentov (2022), ki jih je sprejela vlada. Pri tem spremlja trge gozdnih lesnih sortimentov v Evropi, s poudarkom na Avstriji in Nemčiji. V primeru velikih tržnih nihanj se odziva s spremembami cenikov dvakrat mesečno in tako sledi trendom cen v Srednji Evropi. Zaradi posebnosti slovenskega trga SiDG poleg tržnih cen v sosednjih državah upošteva tudi stanje trga v Sloveniji, ki se lahko razlikuje od sosednjih držav. Družba s svojo prodajno politiko med drugim zmanjšuje tveganja nedovoljenih državnih pomoči, ki bi jih lahko potencialno, še posebej v zaostreni situaciji

SiDG je v prvih osmih mesecih prodal 790.000 kubičnih metrov (44 % iglavcev in 56 % listavcev), od tega 90 % po dolgoročnih pogodbah, 6 % po direktni prodaji, 3 % po kratkoročnih pogodbah in 1 % z javnimi dražbami. Povprečna prodajna cena v obdobju januar–avgust je bila 72,92 EUR/m³, kar je 7 % nad načrtovano prodajno ceno (68,00 EUR/m³ v rebalansu plana 2022). V prodajnih količinah prevladujeta hlodovina iglavcev (34 %) in ostala oblovina listavcev (41 %), po vrednosti prodaje pa je najpomembnejša skupina hlodovina iglavcev (povprečna prodajna cena 106,60 EUR/m³), ki ima skoraj polovični delež v prihodkih od prodaje (28,4 milijona evrov).

SiDG je v obravnavanem obdobju uspešno sledil prodajni politiki, ki podpira razvoj in krepi obstoječe gozdno-lesne verige v Sloveniji. Oskrba domače lesne industrije je bila in ostaja eden izmed temeljnih in najpomembnejših ciljev družbe SiDG.

Z lastnimi in najetimi prevozi je družba v ob-

na trgih žaganega lesa, sprožila druga podjetja ali združenja iz sosednjih držav.

Na strani kupcev se v zadnjem času opaža zadržanost pri dobavah in prodajnih cenah pri določenih sortimentih (predvsem hlodovina smreke in jelke), vendar po drugi strani pri nekaterih kupcih opažamo interes za dodatne dobave hlodovine iglavcev po cenah SiDG (prijave pri javnih pozivih, sodelovanje na javnih dražbah). Tako so bile pri javnih dražbah hlodovine iglavcev, ki so se izvedle v septembru in oktobru, dosežene prodajne cene, ki so višje od cen za dolgoročne pogodbe (od 10 do 20 % višje od cen po ceniku za dolgoročne pogodbe). Na javnih dražbah sodelujejo slovenske žage in tudi žage iz Hrvaške.

Prilaganje cen

SiDG je zaradi zaostrene situacije na trgih žaganega lesa iglavcev v zadnjih dveh mesecih že štirikrat znižal prodajne cene hlodovine iglavcev. Prodajne cene smrekove hlodovine po dolgoročnih pogodbah sledijo trendu gibanja cen v Srednji Evropi in na slovenskem trgu. V Avstriji so cene hlodovine v začetku oktobra ostale na podobnih nivojih kot v septembru. Kljub težavam pri prodaji žaganega lesa iglavcev žage še naprej odkupujejo les po podobnih cenah kot v septembru, vendar z znižanim obsegom nabave in predelave. Pri listavcih so se cene za sezono 2022/2023 na evropskem trgu (Nemčija) povišale, še posebej pri bukovini.

Višanje cen slabšega lesa

Na evropskem trgu se zaradi energetske krize in posledično neravnovesja med povpraševanjem in ponudbo višajo cene slabšega lesa, ki dosegajo rekordne cene, celo do mere, da presegajo cene manj kakovostne hlodovine. Velik vpliv na povečano povpraševanje ima energetski sektor. Zviševanje cen lesa slabše kakovosti se kaže tudi na slovenskem trgu, na katerega imajo prevladujoč vpliv proizvajalci lesnih kompozitov v regiji (Slovenija, Italija, Avstrija), ki si želijo z zviševanjem odkupnih cen zagotavljati les za nadaljevanje proizvodnje (in si kratkoročno zagotoviti ustrezno raven zalog).

Kratkoročno in srednjeročno bo trg pod vplivom energetske krize (posledično povečane rabe lesa v energetske namene) in pod vplivom zmanjševanja gradbene aktivnosti (posledično zmanjšane rabe lesa v lesno-predelovalnih industrijah). Dane razmere že spreminjajo tradicionalna cenovna razmerja med hlodovino in ostalo oblovo (tudi med kakovostnimi razredi lesnih ostankov) in prioritete rabe lesa po kakovosti.

Razmere odpirajo celo vrsto izzivov pri gospodarjenju z gozdovi, usmerjanju gozdarske politike in prihodnjem razvoju lesnopredelovalnih industrij. Družba SiDG spremlja nastale razmere in se proaktivno odziva na dogajanja na trgih v Sloveniji in Evropi, z namenom izvajanja zakonskih in strateških ciljev družbe.

I Have a Dream!

*Imam sanje!

Dogajanja okrog podjetja Snežnik imajo dolgo brado in zelo razgibano konturo.

Janez Pucelj, direktor Snežnika, d. o. o.

V začetku naslednjega leta, čez tri mesece, bo podjetje praznovalo 70-letnico delovanja. Ni malo, še posebej ob tem, da se je v vmesnem času dogajalo marsikaj, kar ni bilo vedno v podporo poslovanju podjetja. Zamujenih priložnosti je bilo verjetno veliko (ne sodimo za nazaj, ker ne poznamo pravih razlogov), zvezanih rok pa še več.

Kar je bilo, je bilo! Pomembno je to, kar načrtujem za prihodnost.

V preteklem obdobju je podjetje poslovalo relativno stabilno. Res pa je, to kažejo izkušnje, da se presenečenja dogajajo v zadnji četrtini leta. Razlogi za sedanjo stabilnost so večplastni, izpostaviti pa je treba izjemno fleksibilnost zaposlenih, živeto ekipno pripadnost in odločno sledenje viziji razvoja podjetja – ne glede na to, da je včasih to bolj podobno znamenitim beseda M. L. Kinga: I Have a Dream!

Vizija razvoja podjetja je jasna: postati energetske neodvisen lesnopredelovalni center z implementirano sodobno tehnologijo.

Dosedanja prizadevanja in razmišljanja so zajemala kompleksno in celovito prestrukturiranje podjetja, kar pa ni nalete-

lo na podporo pri odločevalcih. Številke so bile prevelike, sorazmerno temu tudi odgovornost. Razumevanje nastalega položaja s strani vodstva Snežnika in sedanega vodstva SiDG se je rezultiralo v drugačnem konceptu: realizirati posamezne posodobitve procesov predelave s tem, da se proizvodna linija posodobi v celoti.

Ob upoštevanju srednjeročnih surovinskih napovedi in ocenjenih dogajanj na trgih gre odločitev v smer posodobitve in količinskega povečanja predelave bukovega lesa.

Zato bo podjetje z lastnimi sredstvi predvidoma v naslednjem letu realiziralo nabavo avtomatizirane tračne žage, posodobitev obstoječih in gradnjo dodatnih sušilnic, postavitve parilnice bukovega lesa, gradnjo potrebnih objektov za zračno sušenje bukovihih desk in instalacijo sodobne spajalne linije. Kot odgovor na sedanjo energetske situacijo se načrtuje tudi namestitve sončne elektrarne in kot pika na i še vzpostavitev linije za proizvodnjo drv.

V tem investicijskem ciklusu gre izključno za predelavo bukovega lesa. Procesni so obravnavani celovito in količinsko sinhronizirano.

Linija za predelavo iglavcev je v fazi revitalizacije projektne zasnove in bo, upajmo, predmet obravnave po zaključeni investiciji v bukovino. Takrat pa se pričakuje konkretno sodelovanje lastnika, SiDG ali države, da se udejanji zgoraj zapisana vizija. Ali pa morda celo vstop zasebnega partnerja.

Vseskozi nad projekti kot Damoklejev meč visi usodnost odločitve. Bo tokrat zopet tako kot že mnogokrat do zdaj?

Upam in verjamem, da bo tokrat drugače, ker ...

SiDG

Slovenski Državni Gozdovi

Nov razpis za dolgoročne pogodbe

V začetku septembra je SiDG objavil nov razpis za dolgoročne pogodbe. Ta je že tretji po vrsti in je nadgradnja predhodnih razpisov, upošteva pa tudi novosti novih pravil prodaje, ki jih je vlada sprejela aprila.

Besedilo: **Jože Sterle**
Foto: **arhiv SiDG**

Ekonomski interes SiDG pri sklepanju dolgoročnih prodajnih pogodb je, da ima pri prodaji gozdnih lesnih sortimentov ob doseženi ugodni ceni, ki mora dosegati vsaj povprečje v panogi, čim manjša poslovna tveganja pri prodaji. SiDG zasleduje naslednjo prodajno politiko:

- razpršeno prodajo gozdnih lesnih sortimentov,

- vzpostavitev dolgoročnih partnerskih odnosov in
- prodajo kupcem z višjo bonitetno oceno in ustreznim finančnim zavarovanjem.

Interes podjetij za sodelovanje v razpisu je velik. Preliminarno ocenjujemo, da se bo prijavilo več kot 180 podjetij, med katerimi so praktično vsi največji predelovalci okroglega lesa iz Slovenije.

Predmet novega razpisa je 701.000 kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov (GLS), od tega 345.000 kubičnih metrov iglavcev in 356.000 kubičnih metrov listavcev. Gozdni lesni sortimenti, ki so predmet razpisa, so v okviru iglavcev in listavcev razvrščeni po sklopih in skupinah.

V razpisu je vrsta novosti. Prvič morajo kandidati za dolgoročne pogodbe priložiti seznam računov za nabavljene GLS in seznam računov za prodane proizvode. Kupec mora navesti količine lesnih proizvodov, ki jih je izdelal iz GLS.

V novih Pravilih o prodaji je opredeljena nova kategorija kupcev, in sicer t. i. strateški kupci. To so kupci, ki bistveno pripomorejo k večjemu in lažjemu odkupu GLS od SiDG. Z njimi se lahko sklene dolgoročna prodajna pogodba za čas, ki je daljši od petih let, vendar ne daljši od 12 let. Za strateške kupce veljajo zahtevnejši pogoji, saj morajo imeti predelavo registrirano kot glavno dejavnost in vsaj tri milijone evrov letnega prometa iz glavne dejavnosti.

Struktura GLS-iglavcev v razpisu za dolgoročne pogodbe

Sklop GLS	Skupina GLS	Količina (m ³)
Hlodovina iglavcev	Hlodovina smreke jelke	251.000
	Hlodovina ostali iglavci	15.000
Ostala oblovina iglavcev	Les za celulozo in plošče iglavcev	40.000
	Brusni les iglavcev	8.000
	Les za energetska rabo iglavcev	31.000
Skupaj		345.000

Struktura GLS-listavcev v razpisu za dolgoročne pogodbe

Sklop GLS	Skupina GLS	Količina (m ³)
Hlodovina listavcev	Hlodovina bukev	120.000
	Hlodovina hrast	4.000
	Hlodovina ostali listavci	8.000
Ostala oblovina listavcev	Les za celulozo in plošče listavcev	150.000
	Les za kemično predelavo	12.000
	Les za proizvodnjo drv	10.000
	Les za energetska rabo listavcev	52.000
Skupaj		356.000

Novost pri direktni prodaji

Ne glede na določbe ostalih členov pravil o prodaji lahko SiDG sklene pogodbo o direktni prodaji tudi zaradi reševanja občasnih ali trajnih tržnih viškov za tiste skupine GLS in količine, ki v Sloveniji nimajo višje stopnje predelave in tudi ne višje dodane vrednosti oziroma so predelane zgolj v polproizvode (npr. sekanci iglavcev in listavcev). Skupna količina vseh takih pogodb ne sme presegati 10 % vseh prodanih količin GLS v posameznem letu.

ZMAGUJTE Z LEGENDARNO HUSQVARNO!

ISKRENE ČESTITKE
VSEM TEKMOVALCEM
13. DRŽAVNEGA TEKMOVANJA
GOZDNIH DELAVCEV.

ZMAGOVALNA 572 XP[®]

Zmagovalna zmogljivost za večjo produktivnost.

Zavedamo se, da živite od svojih orodij in izkušenj. Zato smo profesionalne Husqvarne verižne žage izdelali tako, da zdržijo najzahtevnejše naloge in vplive okolja. Naša nova platforma omogoča hitrejše delo in večji zaslužek zaradi izjemnega pospeševanja in visoke moči v širokem območju vrtljajev. Vemo pa, da je pomembno tudi udobje - zato so kljub vsej tej moči še okretnejše in lažje, kot bi morda pričakovali.

DELATI PAMETNEJE IN NE TEŽJE!

[HUSQVARNA.COM/SI](https://www.husqvarna.com/si)

Husqvarna[®]

**NA OBISKU PRI
POSLOVNEM
PARTNERJU:
Gredin les d. o. o.**

Razmišljamo o izdelkih Z VIŠJO dodano vrednostjo

Pogovor: **Suzana Rankov**

Fotografije: **arhiv Gredin les d. o. o.**

Podjetje Gredin les d. o. o. iz Loške doline je bilo ustanovljeno leta 2006 in deluje na področju primarne predelave lesa. Podjetje je zraslo ob ustanovitvi zdaj upokojenega lesnega tehnika Jožeta Komidarja, ki je podjetje medtem v upravljanje predal mlajši generaciji, Mihi Šraju, ki je v podjetje aktivno vstopil in se v njem tudi zaposlil leta 2013. V podjetju je trenutno zaposlenih devet ljudi. O poslovanju in načrtih smo se pogovarjali z Mihom Šrajem, prokuristom podjetja Gredin les d. o. o.

Opišite nam, prosim, začetke vašega podjetja.

Ustanovitelj Jože Komidar je v bogati delovni karieri deloval v različnih podjetjih in na različnih funkcijah. Vseskozi pa je bil v stiku z lesnopredelovalno industrijo. Tako se je leta 2006 odločil ustanoviti lastno podjetje, ki se je v začetku ukvarjalo večinoma z decimiranjem lesa. Začeli smo z izdelavo elementov, pri kateri smo kot vhod nabavljali deske, del proizvodnje pa je bilo opravljanje storitev razreza iz desk, ki so nam jih dobavili naročniki po njihovih željah in njihovih specifikacijah.

Kako je podjetje raslo?

Pri tovrstnih družinskih podjetjih so začetki vedno zahtevni, predvsem v finančnem smislu, zato v začetnem obdobju ni bilo večjih investicij. Začetnim letom smo namenili precej sredstev in truda, da smo odkupili zemljišče s pripadajočimi stavbami nekdanje perutnine Pivke, ki smo jih pozneje preuredili v lesnopredelovalno delavnico. Tako imamo zdaj v lasti 5000 kvadratnih metrov površin, od tega 2000 kvadratnih metrov pokritih.

V zadnjih letih poskušamo čim večji del sredstev nameniti optimizaciji proizvodnje in investiciji v boljše tehnološko opremo. Delno smo tudi že uredili okolico, kar nam bistveno olajša in poceni manipulacijo. Lani smo zamenjali peč na biomaso, kar nam omogoča lažje sušenje in udobnejše delo v proizvodnih halah. Prav tako smo lani investirali v postrojenje za izdelavo lesenih žlic, po domače kuhalnic. Kot odgovor na drastično povišanje cen električne energije pa smo se odločili,

da v pol leta postavimo sončno elektrarno, s čimer bomo precej zmanjšali račun za elektriko.

Imate lastno žago. Zakaj je to pomembno?

Verjetno je bil največji mejnik za naše podjetje leto 2011, ko smo postavili lastno žago za razrez hlodovine, saj smo s tem v podjetju začrtali novo smer, dodali vrednost, povečali neodvisnost in postali bolj fleksibilni. V odločitve za postavitev lastne žage so nas vodile zahteve posameznih kupcev z njihovimi specifičnimi zahtevami. To nam je omogočilo popolno prilagoditev posameznemu kupcu tako po posebnih zahtevah po debelinah kot tudi po kvalitetnih zahtevah (diskoloracije, kern). Pri takem načinu razreza pa se ne obremenjujemo s količino razrezane hlodovine, tem-

Ena naših največjih prednosti je, da smo zaradi svoje majhnosti izredno prilagodljivi.

več s tem, da je hlod razrezan po debelini in kvaliteti točno za določenega kupca, kar rezultira v največjem možnem izkoristku. Ne moremo se sprijazniti s tem, da drevo, ki za svojo rast potrebuje 60 ali več let, predelamo v nekaj urah in da ga ne bi v celoti izkoristili.

Kako pa je investicija v žage vplivala na vašo konkurenčnost na trgu?

Postavitev žage nam je omogočila pridobitev

kupcev, ki imajo specifične zahteve glede na njihov proizvodni program tako po debelinah kot po kvaliteti. Tako pripravljamo elemente debelin 15, 16, 18, 20, 21 mm in seveda drugih dimenzij po željah kupcev. Kupec, ki je bil primoran svoj izdelek delati iz debeline 25 mm, zdaj izdelek proizvaja iz debeline 20 mm. Sami si lahko izračunate prihranek.

Naša prednost je, da največji poudarek damo kvaliteti, in ne kvantiteti. Z lastno žago smo prav tako zmanjšali težave, ki nastanejo pri nakupu desk (neenotna debelina, napačno klasiranje, napake pri izmeri ...), ki so bile pred tem naš osnovni vhodni material. Od takrat kot primarno surovino kupujemo le hlodovino.

Tako kot žaga je pomembna tudi sušilnica, kajne?

Drži. Glede na to, da smo investirali tudi v gradnjo dveh sušilnih komor, smo s tem dobili zaključen krog od hloda do končnega izdelka, saj skoraj vse deske, ki jih narežemo, posušimo na zeleno stopnjo suhosti ter nadalje predelamo v dimenzijsko ustrezne elemente. Za ogrevanje sušilnih komor v ve-

kupimo na območjih, kjer je rastišče bolj primerno za bukev.

Kateri so vaši izvozni trgi?

Večji del naših izdelkov konča v Italiji, na Danskem, v Estoniji in na Japonskem. Se pa počasi povečuje tudi prodaja na slovenskem trgu. Pred leti nam je uspelo skoraj celoten del proizvodnje lansirati na slovenski trg, potem pa smo se bili zaradi težav slovenske lesne industrije v letih 2008 prisiljeni preusmeriti na tuje trge, kjer smo obstali predvsem zaradi kvalitete in dogovorjenih rokov.

Zanimiva je predvsem vaša zgodba sodelovanja na japonskem trgu.

Japonski trg je bil za ustanovitelja Jožeta Komidarja aktualen že veliko prej, saj je pred 30 leti na Japonskem in v Koreji postavil lesene hiše, narejene v Sloveniji. Tako je spoznal ljudi, njihove navade, potrebe ter način sklepanja poslov. Kot pravi, jim je zlezal pod kožo, in ko te enkrat sprejmejo, si njihov in je sodelovanje veliko lažje. Tako še vedno poslujemo z japonskimi kupci, čeprav se je v zadnjih letih promet malo zmanjšal na račun covid-19 in povišanja cen kontejnerskih prevozov.

Kako na vaše poslovanje vpliva rast transportnih storitev, ki je posledica predvsem rasti cen energentov?

Vedno znova se vrtimo v začaranem krogu nabavnih poti. Ravno v času, ko smo se prebili na trg s štiristransko oblanimi elementi jelke, ki so namenjene za izdelavo kasetnih stropov, se je podražila surovina, energenti. Zavedaš se, da si v verigi in da si ne moreš privoščiti tega, da vse stroške preneseš na končnega kupca. Preprosto moraš in si prisiljen iskati vse možne rešitve pocenitve proizvodnje v želji, da se ti bo trud, ki je bil vložen v novi proizvod, nekoč poplačal. Ne moreš sprejeti odločitve, da se ne greš več.

čini uporabljamo suho in svežo žagovino, ki nastane kot sekundarni produkt pri predelavi lesa. Krajnike, žamanje in manjše kose lesa pa prodamo za izdelavo sekancev. Kmalu po gradnji sušilnih komor smo pridobili dovoljenje za HT – toplotno obdelavo po metodi ISMP-15. Lani pa smo pridobili tudi certifikat FSC.

Kaj so vaši ključni proizvodi?

Trenutno so to elementi iz bukke različnih presekov in dolžin, namenjeni predvsem pohištveni industriji. V segmentu iglavcev so to prav tako letve različnih dimenzij po naročilu kupca. Skupno predelamo okoli 2500 kubičnih metrov hlodovine letno, od tega je okoli 80 % bukke, ostalo je hlodovina smreke in jelka.

Kolikšen delež surovine pridobite iz državnih gozdov?

Naša poraba materiala je sorazmerno nizka, tako da od državnih gozdov dobimo okoli polovico vsega potrebnega lesa. Preostalo nam dobavijo lokalni odkupovalci oz. les

Na trgu je v zadnjih letih opaziti veliko nestabilnosti pri cenah surovin. Kako se spoprijemate s tem?

Kot ostali se tudi mi v zadnjih letih srečujemo s podražitvami tako vhodnega materiala kot energentov. Najprej se je lani drastično podražila hlodovina iglavcev, v našem podjetju za 65 do 70 %. Vendar ni bila edina težava podražitev, še večja težava je bila ta, da se je hlodovina težko priskrbela, predvsem boljše kvalitete, kakršno potrebujemo mi. Tukaj moram pohvaliti zaposlene na SIDG, ki so se angažirali in nam tako priskrbeli ustrezno hlodovino iglavcev. V segmentu bukve opažamo manjši, ampak konstanten dvig cen, tako da se nam je v zadnjih dveh letih podražila za okoli 20 %. Verjetno bo cena hlovdov bukve sledila rasti cene lesa za kurjavo, ki je že v polnem razmahu. Del nabave hlodovine bukve smo dobivali z območja Brestanice in Krškega, kar je s seboj prineslo močno povečanje stroška prevoza. Večja težava je, da se večji del hlodovine bukve s tega območja preprosto izvozi na hrvaški trg. Velik korak in velika poenostavitev nabave nam je podpis dolgoročne pogodbe s SIDG. Količine dobav so dogovorjene, kvaliteta je znana, dobava poteka iz najbližjega sečišča, kar pomeni, da je velik del težav z dobavo surovine rešen. Vse ostalo bo mnogo lažje. Vsi dvigi primarne surovine so na drugi strani zahtevali pogovor s kupci o dvigu cen naših končnih produktov. Kot vedno so nekateri dvig cen sprejeli precej normalno, pri drugih pa je bilo potrebno nekaj več dogovarjanja.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

V podjetju se je v zadnjih 16 letih marsikaj spremenilo, tako v tehnološkem smislu kot tudi po obsegu poslovanja. V zadnjih letih poskušamo predvsem čim več investirati v opremo in postrojenje. Tudi promet poslova-

Vsak začetek je težak, a vztrajnost, dobro delo in kvaliteta lahko podjetje naredijo močnejše, boljše in sčasoma tudi finančno tako stabilno, da si lahko privoščijo posodobitve, kar vsem olajša delo in prihrani čas.

nja se počasi, a vztrajno dviguje. Lani smo tako zabeležili 30-odstotno rast, za letos pa načrtujemo, da bo rast 20 %. Cilji za prihodnost so v prvi fazi predvsem optimiziranje določenih proizvodnih procesov kot tudi posodobitev opreme, s čimer bi si olajšali in poenostavili delo. Vsekakor razmišljamo o izdelkih z višjo dodano vrednostjo, eden od korakov je bil začetek izdelave lesenih žlic, tako da želimo osvojiti še kakšen podoben izdelek z višjo dodano vrednostjo.

Zaposlujete domačine? Imate težave pri iskanju ustreznih kadrov?

Vedno smo se trudili, da bi zaposlovali domače ljudi, jim prisluhnilo ter se trudili, da imajo dobre delovne razmere. Čeprav je bilo marsikdaj težko, saj smo začeli z ničle, smo veseli, da imamo dolgoletne dobre delavce in delavke. Zavedamo se, da brez dobrega delavca ni dobrega izdelka in ni kupca, zato smo ponosni, da od samega začetka ohranjamo kvaliteto, kar je pomembno, če želimo prodajati na zahtevnih tujih trgih.

Ali ste od države dobili finančne spodbude za investicije?

Pri pridobivanju nepovratnih sredstev do zdaj še nismo bili uspešni. Mislim, da bi nam država še najbolj pomagala tako, da bi nam prek državnih gozdov zagotavljala stabilno dobavo surovine.

POPOLN GOZDARSKI PROGRAM

JOHN DEERE 6M Z GOZDARSKO NADGRADNJO

Močan, zmogljiv in okreten traktor z ozkim obračalnim krogom. Udoben za vožnjo in delo.

VITLI TAJFUN – vsi modeli

STIHL

POPOLNA OPREMA ZA GOZDARSTVO

Motorne žage, profesionalna zaščitna oprema in oprema za dom in vrt.

COUNTRY
BUILT TO LAST

NOVO V PONUDBI Gozdarske prikolice Country

Na voljo za ogled, dodatne informacije pri naših prodajalcih.

080/40 49

SLOGA
Kmetijsko gozdarska zadruga z.o.o.

trgovina.sencur@sloga.si | jd.prodaja@sloga.si

KTC Šenčur, Kranjska cesta 35, 4208 Šenčur

www.slogina-trgovina.si | www.sloga.si | www.deere.si

PRODAJA LESA za kurjavo

Besedilo: **Robi Saje**

SiDG v skladu s Pravili prodaje že vrsto let izvaja prodajo lesa za kurjavo fizičnim osebam in ostalim kupcem. Gre za prodajo okroglega lesa iz segmenta listavcev, ki je namenjen proizvodnji drv ali polen. Drva so po standardih definirana kot les, ki je razžagan in po potrebi cepljen z namenom energetske izrabe v napravah za centralno ogrevanje stanovanjskih objektov.

Posamezni interesenti si lahko pri SiDG zagotovijo naročilo lesa za kurjavo tako, da oddajo svoje povpraševanje na enega izmed navedenih kontaktov na spletni strani SiDG. Vsem kupcem, ki so si zagotovili naročilo z izvedbo predplačila po prejeti ponudbi, SiDG les za kurjavo dostavi na dom. Dobava lesa praviloma ni daljša od dveh mesecev od dne prejetega plačila. V povprečju SiDG kupcem dostavi les za kurjavo v dveh do treh tednih. Glede na preteklo prodajo za obdobje zadnjih treh let (2019–2021) SiDG v povprečju letno proda več kot 14.000 kubičnih metrov lesa za kurjavo, kar je približno 1,3 % celotne letne prodaje gozdnih lesnih sortimentov (GLS), ki jo izvede SiDG.

Letos, zlasti v jeseni, SiDG beleži nadvse visoko zanimanje za nakup lesa za kurjavo. Samo v septembru smo zabeležili za več kot 5.500

kubičnih metrov povpraševanj po nakupu lesa za kurjavo, kar je 39 % povprečne letne prodaje iz tega segmenta. V obdobju januar–avgust letošnjega leta je tako SiDG prodal za 40 % več lesa za kurjavo (18.426 m³) kot v istem obdobju preteklega leta (11.116 m³). V povprečju posamezni kupec letno kupi 14,3 kubičnega metra lesa za kurjavo, kar je približno 20 prostorninskih metrov zloženih drv. Vlada je za omilitev dviga cen energentov z zakonom sprejela ukrep, ki znižuje davčno stopnjo energentov. Ukrep vlade velja od 1. 9. 2022 do 31. 5. 2023. Z ukrepom vlade se je tako cena lesa za kurjavo znižala tudi za najbolj prodajan segment pri SiDG, to je »Les za drva bukev«, ki znaša skupaj z dostavo na naslov kupca 66,20 EUR/m³ z DDV (prej 73,76 EUR/m³, razlika 7,56 EUR/m³ v korist kupca).

Prodaja lesa za kurjavo med letoma 2017 in 2022 (v m³)

Opomba: V letu 2022 je upoštevana fakturirana realizacija za obdobje januar–avgust 2022.

Opredelitev dimenzij drv in polen po evropskih standardih

Drva so les, ki je razžagan in po potrebi cepljen, z dolžino od 150 do 1000 mm.

Polena so les, nasekan z ostrimi sekalnimi ali cepilnimi napravami, večina gradiva je dolga od 150 do 500 mm.

Trg lesnih

Besedilo: **dr. Nike Krajnc** in **Špela Ščap**
(Gozdarski inštitut Slovenije)

Foto: **Arhiv GTE, GIS**

V strukturi rabe energentov v gospodinjstvih predstavljajo lesna goriva nad 35 %. Gospodinjstva porabijo povprečno okoli 1,5 milijona ton lesnih goriv, med katerimi prevladujejo polena, sledijo peleti, sekanci in nazadnje briketi. V zadnjih letih se je zaradi prehoda na ogrevanje z električno energijo in na zemeljski plin število gospodinjstev, ki uporabljajo lesna goriva, zmanjševalo. Energetska kriza v letu 2022 pa je razmere »obrnila na glavo«. Rast cen elektrike in zemeljskega plina in strah pred pomanjkanjem energentov sta cene lesnih goriv v zadnjih mesecih pognala v nebo.

Na Gozdarskem inštitutu Slovenije zbiramo cene lesnih goriv že od leta 2011. Cene na trgu analiziramo pred začetkom kurilne sezone (v oktobru) in na koncu (v maju). Praviloma so cene nižje ob koncu kurilne sezone ter višje v začetku, kar je logična posledica povpraševanja po energentu. Vendar so bila ta nihanja zelo majhna in jih je bilo težko zaznati.

Gibanje cen drv v Sloveniji

Najcenejši med lesnimi gorivi (v EUR/tono) so lesni sekanci, tem sledijo drva. Drva so najpomembnejši energent predvsem na podeželju, kjer si velik del gospodinjstev vsako leto zagotovi drva iz lastnega gozda. Drva so v zadnjih letih, predvsem zaradi udobja ogrevanja, zamenjali toplotne črpalke ter sistemi ogrevanja na lesne pelete.

Cene drv na trgu so zelo odvisne od tega, kje jih kupujemo – neposredno pri lastniku gozda ali pri trgovcu oziroma distributerju. Poleg tega pa na ceno drv vplivata tudi vsebnost vode ter dolžina drv.

goriv včeraj in danes

Pri zbiranju cen drv v avgustu so imela najvišjo ceno suha, 50 cm (L50) dolga drva, ki so primerna za takojšnjo rabo v pečeh za centralno ogrevanje. Cena teh je v povprečju dosegala že 160 EUR/prm (z vključenim 22-odstotnim DDV), kar je za 81 % več kot

maja letos. Najnižjo ceno so dosegala metrska drva (L100), z vsebnostjo vode nad 30 %, saj so to sveža metrska polena, ki jih je treba sušiti v zračnih in pokritih skladovnicah vsaj 6 mesecev. Cena suhih metrskih polen je bila v avgustu za 22 % višja kot maja letos

in je dosegala v povprečju 91 EUR/prm, kar je za dobrih 12 EUR/prm več, kot je bila povprečna cena svežih metrskih polen v maju.

Trg z drvmi v Sloveniji

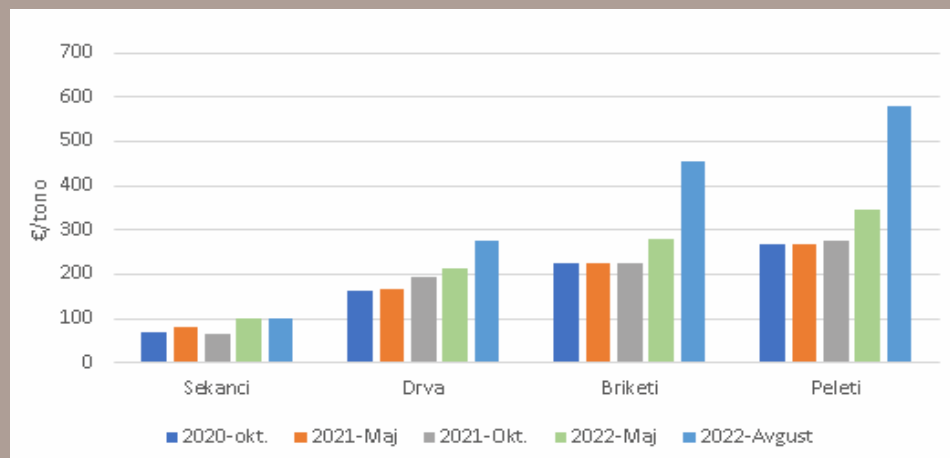
Letno proizvodnjo in porabo drv na nacionalni ravni je težko natančno določiti, saj prevladuje domača raba fizičnih oseb, za katero pa nimamo zanesljivih podatkov, temveč imamo zgolj ocene iz različnih raziskav.

Letna proizvodnja drv, pridobljenih iz gozdov, znaša okoli 1,1 milijona kubičnih metrov in predstavlja v povprečju eno četrtno skupne proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov v slovenskih gozdovih. Zunanjo trgovino lesa za ogrevanje spremlja Statistični urad RS (SURS), vendar je pri interpretaciji podatkov te skupine gozdnih lesnih sortimentov potrebna previdnost predvsem zaradi sistema poročanja in razvrščanja v šifre Kombinirane nomenklature (KN).

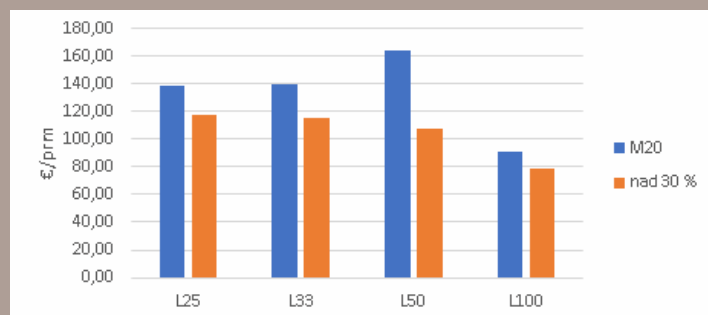
Po podatkih SURS je Slovenija v zadnjem desetletju neto izvoznica lesa za ogrevanje. V zadnjih treh letih je izvoz lesa za ogrevanje precej konstanten in znaša okoli 200.000 kubičnih metrov, medtem ko se uvoz giba med 140.000 in 180.000 kubičnih metrov, v letu 2021 je znašal 178.000 kubičnih metrov. Glavna uvoznica lesa za ogrevanje iz Slovenije je Italija, kamor smo v letu 2021 izvozili 75 % vseh količin te vrste lesa. Prevladujoči državi, od koder uvažamo les za ogrevanje v Slovenijo, pa sta Bosna in Hercegovina (55 % skupnega uvoza drv v 2021) in Hrvaška (38 % skupnega uvoza drv v 2021). Porabo drv/polen v gospodinjstvih na letni ravni spremlja SURS v raziskavi APEGG. Po njihovih podatkih se poraba drv v gospodinjstvih zmanjšuje, v obdobju 2018–2020 se giba med 1,39 milijona kubičnih metrov in 1,51 milijona kubičnih metrov in vključuje tudi drva, pridobljena zunaj gozdne površine. Podatkov za leto 2021 za zdaj še ni na voljo.

Zaključek

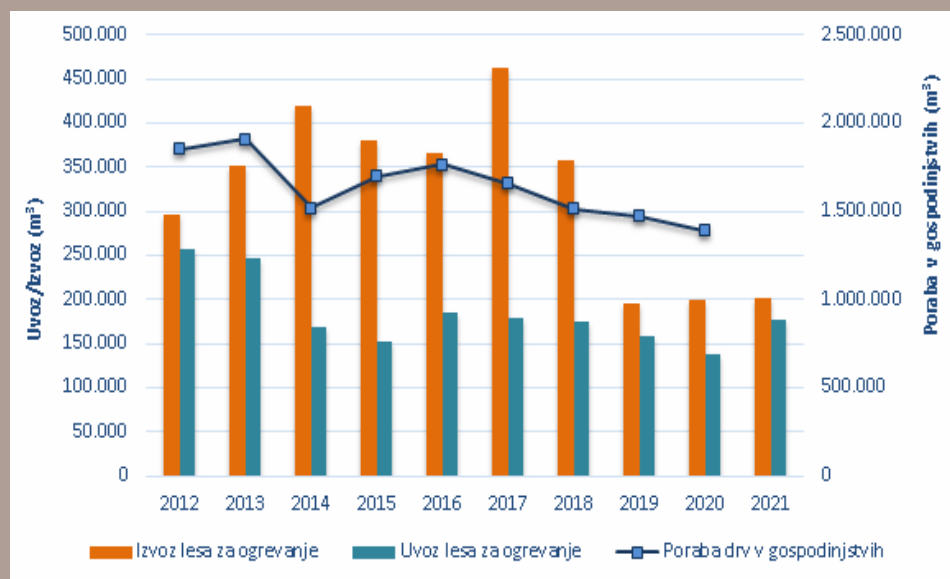
V zadnjih mesecih smo dobili vtis, kot da drv na trgu primanjkuje in da bomo z drvmi imeli take težave kot z dobavo plina iz Rusije. Menimo, da je panika odveč, da imamo lesa, primerne za ogrevanje, v naših gozdovih dovolj in da je primanjkljaj na trgu zgolj posledica prepočasnega odziva ponudbe na povečano povpraševanje. Najpomembnejše pri dobavi drv je, da ohranjamo kakovost. Cene energentov in panika pri dobavi ne smejo zniževati zahtev po kakovosti. Uporaba neakovostnih lesnih goriv bo v zimskih mesecih povzročala prekomerne emisije prašnih delcev, kar pomeni nižjo kakovost zraka in večjo ogroženost našega zdravja.

Cene lesnih goriv v obdobju od oktobra 2020 do avgusta 2022 v EUR/tono (za sekance vlažnosti 30 % in velikostnega razreda P31; za drva vlažnosti 20 % in dolžine 25 cm; za brikete, pakirane v embalaži 10 kg; za pelete, pakirane v vreče 15 kg) (Vir: GIS, vse cene vključujejo 22 % DDV)

Cene drv avgusta 2022 glede na vsebnost vode (M20 – suha drva z vsebnostjo vode do 20 %) in glede na dolžino (L25 – dolžina 25 cm, L33 – dolžina 33 cm ...) (v EUR/prm z DDV)

Izvoz in uvoz lesa za ogrevanje ter poraba drv v gospodinjstvih v obdobju 2012–2021 (podatki so prikazani v kubičnih metrih; poraba drv v gospodinjstvih zajema tudi drva, pridobljena zunaj gozdnih površin; podatkov o porabi drv v gospodinjstvih za leto 2021 še ni na voljo) (vir: SURS)

Novi principi gospodarjenja z gozdovi v Evropi

Besedilo: Primož Habjan, Urška Slomšek

Družba SiDG je od leta 2017 polnopravna članica združenja EUSTAFOR, evropskega združenja podjetij, ki upravlja državne gozdove. Počaščeni smo bili, da smo septembra lahko gostili predstavnike EUSTAFOR in estonskega državnega gozdarskega podjetja Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

V luči trendov, ki jih prinašajo novi evropski strateški dokumenti in predpisi, bodo države članice zavezane k usmerjanju svojih načinov gospodarjenja z gozdovi k sonaravnim in trajnostnim principom. Slovenija je z večdesetletno tradicijo sonaravnega gospodarjenja v mednarodnem prostoru prepoznana kot primer države, ki zahtevam evropskih aktov s področja gozdarstva pretežno ustreza že z obstoječim sistemom gospodarjenja. Zaradi izmenjave znanja in prikaza dobrih praks sonaravnega in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji sta nas EUSTAFOR in estonsko državno gozdarsko podjetje RMK izbrala kot gostitelje. Sonaravno in trajnostno gospodarjenje z državnimi gozdovi smo delegaciji, v kateri so bili predstavniki posloводства RMK in predstavnik EUSTAFOR, prikazali na poslovnih enotah Kočevje in Postojna. Pri izpeljavi strokovne ekskurzije sta sodelovali pristojni območni enoti ZGS. Gostje so slovenski način gospodarjenja z gozdovi sprejeli z navdušenjem, vendar hkrati tudi z zaskrbljenostjo. Odprla so se nova vprašanja, kako prenesti naše principe gospodarjenja z gozdovi v druge evropske države.

Evropske podlage za zeleni prehod

Evropska komisija je leta 2019 objavila strateški načrt za vzpostavitev trajnostnega gospodarstva EU, imenovan Evropski zeleni dogovor. V njem se je zavezala sprejeti nove ali dopolniti obstoječe politike na področju podnebja, energetike, prometa in davkov z namenom doseči glavni cilj – da bi Evropa do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina. Za vmesni cilj je Komisija postavila zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov v EU za 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnimi iz leta 1990.

V letu 2020 je kot najpomembnejši strateški dokument na področju varstva narave Komisi-

sija objavila Strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030. V njej predlaga, da se z namenom izboljšanja biotske raznovrstnosti zavaruje 30 % površin EU z učinkovitim režimom gospodarjenja, ena tretjina teh površin pa strogo pravno zaščiti. Pričakovati je treba, da bodo precejšen delež slednjih vključevali tudi večnamenski gozdovi, saj pragozdovi in starorasli gozdovi v EU predstavljajo le 3 % površine. Pod strogim pravnim varstvom je v EU trenutno le 3 % kopenskih površin.

Izboljšanje odpornosti, zdravja in kakovosti gozdov

Julija 2021 je Komisija objavila za upravljanje gozdov najpomembnejši strateški doku-

ment, Novo strategijo EU za gozdove do leta 2030. Ta strategija je ena od vodilnih pobud Zelenega dogovora in izhaja iz Strategije EU za biotsko raznovrstnost. Uvaja ukrepe za izboljšanje odpornosti, zdravja in kakovosti gozdov, ki bodo na preizkušnji ob spremeni-njajočem se podnebnju. Cilji tega dokumenta so poudariti pomen večnamenskosti gozdov, istočasno pa omogočati in spodbujati bio-

Evropski parlament in Svet EU sta sprejela zakonodajni akt – »Evropska podnebna pravila«. Ta uredba je ključnega pomena za doseganje zavez iz Zelenega dogovora, saj so te s sprejetjem uredbe postale pravno zavezujoče.

gospodarstvo na področju rabe lesa kot tudi nelesnih gozdnih funkcij v okvirih trajnostne rabe naravnih virov. Strategija zapoveduje obnavljanje in trajnostno gospodarjenje v gozdarskih gozdovih ter zaščito in ohranjanje evropskih pragozdov. Kot del strategije je Komisija pripravila tudi načrt za zasaditev vsaj treh milijard dodatnih dreves, s čimer bi povečali gozdatost Evrope in prispevali k

blaženju podnebnih sprememb. Strategija državam članicam svetuje tudi vzpostavitev shem plačil za ekosistemske storitve za lastnike in upravljavce.

V strategiji je poudarjen pomen trajnostnih praks gospodarjenja z gozdovi, ki pripomorejo k večji biotski raznovrstnosti, odpornosti gozdov, okoljskim in socialno-ekonomskim vlogam gozdov in ponoru ogljika. Snovati bi bilo treba raznodobne sestoje z večjim

O ohranjenosti gozdov v Sloveniji pričajo površine gozdov z omejenim ukrepanjem ali brez ukrepanja. Gozdovi, ki so prepuščeni naravnemu razvoju, pokrivajo skoraj 5 %, varovalni gozdovi pa nadaljnjih 8 % gozdnih površin.

deležem listavcev, pestro vrstno sestavo, zadostno količino odmrle lesne mase in zagotavljati stalno zastrtost tal. Posebej je izpostavljen golosečni sistem gospodarjenja, ki naj se izvaja le v izjemnih primerih, ko je to nujno zaradi okoljskih razlogov ali zdravja ekosistema. Prav tako naj se opušča odstranjevanje panjev in korenin. Tovrstne prakse močno negativno vplivajo na biotsko raznovrstnost in izgubo ogljika, vezanega v koreninah in tleh.

Slovenija v prednosti

Slovenija bo imela v primerjavi z mnogo drugimi državami članicami veliko prednost pri uvajanju novih praks z namenom prilagajanja načina gospodarjenja z gozdovi novim evropskim smernicam. Večstoletno načrtno delo z gozdom, ki je bilo že od samega za-

četka usmerjeno v naravne procese, je danes nad vse zanimivo tuji strokovni javnosti. Na drugi strani pa nas čaka nekaj izzivov pri usmeritvah, kot so akumuliranje lesne mase kot ponora ogljika, dvig gozdnatosti in povečevanje zavarovanih gozdnih površin. Osnutki gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih območij 2021–2030 so že zasnovani v skladu z usmeritvami iz novih evropskih strateških dokumentov in predpisov.

RIIGIMETSA MAJANDAMISE KESKUS (RMK)

Družba RMK je državno estonsko podjetje s sedežem v Talinu, ki od leta 1999 gospodari z 1.048.329 hektarji državnih gozdov. RMK tako upravlja 45 % vseh gozdov v Estoniji. Letno poseka 3.815.000 kubičnih metrov lesa, kar je tretjina lesa na estonskem trgu. Zaposlujejo 690 ljudi. Njihova glavna področja delovanja so gospodarjenje z gozdovi, ki vključuje gojenje in varovanje gozdov, organiziranje del v gozdu in prodaja lesa ter vzdrževanje gozdnih cest. Za vzgojo sadik imajo vzpostavljenih osem lastnih drevesnic. Letno posadijo 24,5 milijona sadik. Vzpostavljene imajo programe izobraževanja o naravi in aktivnostih v kontekstu naravnega turizma. Več kot 30 % državnih gozdov imajo zavarovanih. Že vse od leta 2002 so nosilci certifikata FSC FM/COC, od leta 2010 pa so gozdove certificirali tudi po standardu PEFC. Vzpostavljena imajo tudi dva standarda ISO, s čimer dokazujejo, da njihov sistem vodenja ustreza standardoma okolja in kakovosti ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015.

Kako smo pomagali pri gašenju požara

NA KRASU

Besedilo: **Janez Sojč**

Sodelovanje SiDG pri intervenciji na Krasu je bila neponovljiva izkušnja, ki je pokazala, kako znamo stopiti skupaj, ko imamo skupni cilj in isti namen. Najbolj sta se mi vtisnili v spomin neopisljiva enotnost in ne-sebičnost. To se ni kazalo samo med nami sodelavci na SiDG, ampak tudi med drugimi organizacijami, ki so bile prisotne – gasilci, civilno zaščito, vojsko, policijo, lokalnim prebivalstvom in ne nazadnje med nami, gozdarji iz različnih podjetij.

Kako je potekalo?

Vsak dan je bilo malo drugače. Ko smo na Kras prišli prvi dan, nismo vedeli, kaj nas čaka in kaj bomo delali. Po uskladitvi z ZGS in gasilci smo začeli širjenje obstoječih požarnih presek. V dveh urah nam je na pomoč priskočilo okoli 200 okoliških prebivalcev.

Naslednje dni smo delo po koordinaciji v štabu sproti prilagajali glede na stanje na terenu. Bili so trenutki, ko so se razmere spreminjale iz ure v uro. Na srečo smo imeli vsak dan na voljo vse več opreme in strojev, ki smo jo pripeljali iz vseh poslovnih enot SiDG.

Najhujši dan

Najbolj stresen dan je bil zagotovo petek, 23. julija. Ta dan se nam bo za vedno vtisnil v spomin. S posekom drevja smo ustvarjali bariero med gasilci in gozdom na glavni cesti Temnica-Renče. V liniji dveh kilometrov glavne ceste smo bili prisotni vsi – gozdarji sekači, gozdarji traktoristi, gozdarji strojne sečnje, delovodje. Če smo še zjutraj začeli sečno vsega drevja, smo se v dveh urah odločili podirati samo drevesa iglavcev (bora), ker se je bližajoči se požar širil po krošnjah iglavcev. Gasilci so nam pomagali s prenosom vej in čiščenjem ceste, da je bila prevozna. Pred ognjem smo predvsem najprej varovali gasilce in nazadnje oni nas, ko se je požar tako približal, da smo se morali umakniti. Fantje so delali do zadnjega trenutka, tako dolgo, da so morali gasilci enemu izmed prisotnih hladiti obutev.

S preseko nam ni uspelo omejiti požara, zato smo se skupaj z gasilci premikali proti vrhu pobočja Trstelja, kjer je bil repetitor za telefonske

in druge zveze. Na to, v kako nevarnih razmerah smo delali, so nas vsakih nekaj minut opominjale eksplozije neeksploziranih ubojnih sredstev iz 1. svetovne vojne. Odmevi eksplozij so bili tako strašljivi, da smo kar pozabili, da delamo na 40 in več stopinjah. Gasilci so nas zaradi nevarnosti celo evakuirali. Ko smo že mislili, da smo na varnem, smo se na prošnjo gasilcev spet vrnili na delovišče, da bi dokončali delo. Ko smo bili že drugič evakuirani, smo se peš odpravili do repetitorja. Vse ceste so bile zaradi požara v tistem trenutku neprevozne ali pa zasičene z gasilskimi cisternami, ki so se borile z ognjem. Do vrha smo hodili 45 minut in

po eni uri smo s hudimi napori ustvarili bariero med repetitorjem in gozdom, dokler nas niso spet evakuirali.

Bili smo v nevarnosti

Velik izziv nam je bila tudi sanacija podrtega drevja med intervencijo. Kar naenkrat smo bili sami na deloviščih, brez drugih deležnikov. Za vse smo skrbeli sami, od logistike do zapore cest, čiščenja cest, sečnje, hrane in pijače.

Med celotno intervencijo je bilo na Krasu okoli 80 sodelavcev iz SiDG. Naše naloge so bile širjenje požarnih presek, ustvarjanje novih presek,

pomoč gasilcem ter usklajevanje z gasilci in ZGS. Večkrat smo bili v resni nevarnosti.

Zahvala

Pri tem dogodku se je pokazal velik pomen lastne gozdne proizvodnje SIDG in poudariti je treba, da smo gozdarski inženirji brez gozdarja sekača, gozdarja strojnika, gozdarja žičničarja, gozdarja traktorista lahko samo teoretiki, ki v danem trenutku ne moremo nič brez usklajene ekipe.

Vsem, ki so sodelovali pri intervenciji na Krasu, bi se želel od srca zahvaliti. Najprej postojnskim fantom, ki so v sredo, 20. julija, brez vprašanj

po koncu službe vzeli orodje, se odpravili na intervencijo in v tistem dnevu imeli v rokah motorne žage tudi po 16 ur. Nadalje bi se zahvalil kočevskim »medotom«, ki so se kljub veliki razdalji dnevno vozili na Kras. Pa Dolenjcem, ki so prihajali na delo, čeprav jim je peronospora puštošila po vinogradih. Prekmurskim dečkom, ki so prišli v hribe z nepregledne ravnice, postojnskim žičničarjem, ki so se spopadli z delovišči največjih strmin, mariborskim gozdarjem, ki so prišli delat iz najlepših gozdov, in Tolmincem, ki imajo teren in soško fronto v malem prstu.

Posebna zahvala za trud in zagnanost tudi po-

stojnskemu žičničarju, ki je kljub smrti v družini sodeloval v intervenciji in pokazal neizmerno pripadnost ekipi.

Hvala za prisotnost in podporo tudi vsem vodjem gozdnih obratov in vodjem poslovnih enot ter glavnemu direktorju Matjažu Juvančiču in direktorju sektorja za gozdarstvo Mihi Zupančiču. Ne smemo pozabiti niti na podporne službe in fante iz tehnične službe, naše šoferje, ki so pripeljali in odpeljali vse stroje.

Posebno zahvalo pa moram dati fantom, ki so bili jedro intervencijske ekipe na Krasu: Andraž Poljšaku, Mihi Kržiču in Andreju Lubarju!

HTT KR PAN®

Za vsak tovor
Združeni za celovitost ponudbe

M: 041 643 065 | E: info@htt-krpan.com | www.htt.si

A circular inset image showing a blue and white trailer with a red and yellow flag. The trailer is parked on a paved surface, and the background shows a forest.

RAZVILI SMO STROJ za gašenje gozdnih požarov

Besedilo: **Andrej Tisnikar**, Bijol d.o.o.
Foto: **arhiv Bijol d. o. o.**

Pri razvoju je bilo kar nekaj zanimivih idej, ena od teh je bila tudi, da bi cisterno za vodo polnili s helikopterjem, kar bi bilo v teoriji izvedljivo, v praksi pa ne, saj bi se cisterna verjetno poškodovala. Ko smo zbrali podatke pri nekaj primorskih gasilskih društvih, ki imajo največ izkušenj z gašenjem gozdnih požarov, smo začeli razvijati stroj.

Dokaj hitro smo ugotovili, da je trenutna zasnova naših obstoječih strojev zaradi pogonskih sklopov neustrezna. Zato smo se lotili razvoja nove kabine in pogonskega dizelskega motorja s šestimi valji in 240 »konjskimi močmi«. Šasija stroja se je povečala z dvoosnega na triosni stroj. Na stroj smo namestili dvigalo Palfinger Epsilon X120F102 z gozdarskimi kleščami, pri čemer je mogoča tudi zamenjava z različnimi orodji, kot so ščipalne klešče ali gozdarske klešče z žago. Predvideli smo tudi dvobobenski vitel 2 x 11,5 tone vlečne moči, s katerim si lahko pomagamo pri izvleki stroja ali premikanju različnih ovir na oddaljenih mestih, saj je jeklenica dolga 85 metrov. Na sprednjem delu stroja smo predvideli namestitev gozdarskega mulčarja za izdelavo preseka ali potisno desko za odstranjevanje ovir na voznih poti.

Razvoj je bil usmerjen v prevoz vode po nedostopnem terenu, kamor običajni gasilski tovornjaki ne morejo, saj potrebujejo utrjene poti, široke vsaj 2,55 metra. Upravljanje stroja je možno z enim strojnikom ali z ekipo še najmanj treh gasilcev za primere, ko poteka ročno gašenje na terenih, kjer je vožnja s strojem nemogoča. Zahteve za gasilsko nadgradnjo so bile različne – od količine vode do tega, kaj bi moralo biti v zabojih za orodje. Na koncu smo se odločili, da se namestijo cisterna za vodo z zmogljivostjo 5.000 litrov, visokotlačna batna črpalka, trije ročni navijalci, dolgi sto metrov, za gasilske cevi z ročniki, izvedba sistema za gašenje stroja in nastavljen ročnik na teleskopu dvigala ter avtomatski navijalni kolut za gasilsko cev na dvigalu. Predvideli smo polnjenje cisterne na terenu prek polnilne cevi, ki jo stroj vleče za sabo, ali pa se stroj pripelje do mesta, kjer ga napolnijo iz različnih cistern.

Stroj je bil širši javnosti prvič predstavljen leta 2019 na gozdarskem sejmu Austrofoma. Po tistem se je testiral, med drugimi na vojaškem vadbišču Poček pri Postojni. Ob teh testih smo si nabirali dragocene izkušnje, vendar brez uporabe pri pravem gozdnem požaru. Potem pa se je zgodil Kras 2022, največji gozdni požar v zgodovini Slovenije.

V tem požaru je priskočila na pomoč vsa mo-

Podjetje Bijol d.o.o. je v letu 2019 razvilo stroj za gašenje gozdnih požarov Bijol MFT 240 6x6. Osnovna ideja je bila izdelati stroj s prehodnostjo po terenu, kakršnega omogočajo gozdarski stroji, torej izdelati vozilo, ki bo delo v gozdu lahko začelo tam, kjer ga končajo do zdaj znana gasilska vozila.

goča mehanizacija, ki jo Slovenija premore na področju gasilstva in gozdarstva. Sodeloval je tudi stroj BIJOL MFT 240 6x6 za gašenje gozdnih požarov, upravljal pa ga je **Jure Garnuš** iz SiDG. V začetku je bilo nekaj organizacijskih težav zaradi prevoza vode na pogorišče. Gasilski tovornjaki v Sloveniji imajo namreč v povprečju cisterne za okoli 2.500 litrov vode, BIJOL MFT 240 6x6 pa 5.000 litrov, zato so se odločili, da bo stroj po vodo hodil sam do baze, kjer so zajemali vodo helikopterji in ki je bila od pogorišča oddaljena okoli pet do sedem kilometrov. Stroj je v dveh dneh zvozil okoli 140.000 litrov vode in pomagal rešiti tudi gasilsko cisterno, ki ji je pri gašenju zmanjkalo vode. S pomočjo dvigala in gozdarskih klešč je drevesa iz protipožarnih preseka zlagal na kupe ter jih zalival z vodo, da niso znova zagorela. Rečemo lahko, da je nalogo, za katero je bil izdelan, opravil zelo dobro.

Pri požaru na Krasu smo si nabrali veliko dragocenih izkušenj, ki jih bomo uporabili pri razvoju novega stroja. Po informacijah strojnika Jureta Garnuša, ki je tudi sam gasilec, je treba narediti cisterno velikosti 10.000 litrov, na kateri bi bil nameščen vodni top (vrtljiv 360°) velikih zmogljivosti in dosega do 70 metrov od stroja. Naredili smo že idejne načrte; stroj bo imel močnejši pogonski motor in na dvigalu gozdarske klešče z žago. Gasilska nadgradnja bo imela večjo črpalko, in sicer pretoka do 2.000 litrov na minuto, kar bo omogočalo tudi polnjenje cisterne iz potokov. Za takšno izvedbo stroja imamo trenutno povpraševanje iz Amerike, Čila ter Kitajske.

Prav je, da ob tej priložnosti izpostavimo tudi delavce v podjetjih Bijol d.o.o. in SiDG, ki so dali vse od sebe, da je bil stroj za gašenje na Krasu in je reševal življenja ter omejeval požar.

Kamionski dvigali KR PAN D 120 K in D 120 Z

Podjetje KR PAN iz Slovenije ob svoji 45-letnici delovanja vstopa v segment kamionskih dvigal.

D 120 K je novost v njihovi ponudbi hidravličnih dvigal. Namenjeno je vgradnji na karoserije tovornih vozil, kjer se lahko uporablja za nalaganje hlodovine, proizvodnjo biomase, različne komunalne in druge namene. Oznaka K pomeni vzdolžno zložljivo dvigalo z mehanizmom med prvo in drugo roko. Dvigalo spada v velikostni razred nosilnosti 12 tonmetrov (tm).

D 120 Z je naslednji izdelek podjetja v tem segmentu. Dvigalo je grajeno na skupni platformi družine 12 tm in ponuja najsodobnejše rešitve dvigal, ki so namenjena nalaganju lesa pri transportu hlodovine, kar se tiče dosega, nosilnosti in uporabniške izkušnje. Zložljivo dvigalo je optimizirano z vidika mase in

delovnih zmogljivosti. Je izhodiščni model za razvoj prihodnjih Krpanovih izvedb takšnih dvigal.

Unikatne rešitve Krpanovih kamionskih dvigal

Varjeni podstavek z obračalnim sistemom zobatih letev je zasno-

van kompaktno, zobniki in letve so potopljeni v oljno kopel, količina potrebnega olja pa je med manjšimi glede na konkurenco. Obračalni kot dvigala je 425 stopinj. Kovan spodnji del stebra je napredna rešitev v tem segmentu dvigal. Ozobje je dimenzionirano

za največje obremenitve in narejeno na odkovek ter induktivno kaljeno, s čimer dosežemo maksimalno življenjsko dobo. Prav tako je spodnji del stebra in podstavka oblikovan tako, da omogoča vodenje hidravličnih cevi na ročni mehanizem skozi steber prek hidravličnega distributorja, kar je Krpanova lastna rešitev. Ročni mehanizem je zasnovan tako, da so vse cevi uporabnikov vodene znotraj roka, kar pripomore k njihovi zaščiti in posledično daljši življenjski dobi. Doseg dvigala znaša 10,5 metra.

Druga roka z dvojnimi teleskopom je ena od najožjih v tem segmentu trenutno na trgu. Zato da bronaste puše trajajo čim dlje, so premeri sornikov dimenzionirani z rezervo. Dvigali sta skladni z zahtevami standarda SIST EN 12999.

KR PAN®

zanesljivo močnejši

**Močan. Silen.
BREZKOMPROMISEN**

NOVO

**Vstopite v nov segment
s KR PAN-om**

KR PAN D 120 K

KR PAN D 120 Z

M: 041 644 480 | E: igor.rajic@vitli-krpan.com | www.vitli-krpan.com

Organizirali smo 13. Državno tekmovanje gozdnih delavcev

Na 13. Državnem tekmovanju gozdnih delavcev Slovenije, ki je 30. septembra in 1. oktobra 2022 potekalo v Kočevju, se je najbolje izkazal Janez Meden in s tem ubranil naslov državnega prvaka. Uvrstil se je pred Blaža Jurjavčiča in Žigo Šviglja, naš sodelavec Andrej Lumbar se je uvrstil na odlično četrto mesto. Med ekipami je bila najboljša ekipa Husqvarne, drugo mesto je zasedla ekipa Stihl Team Slovenija 1, tretje pa ekipa SiDG 1. V kategoriji U24 (tekmovalci, ki so polnoletni, a mlajši od 24) je prvo mesto v skupni razvrstitvi osvojil Blaž Jurjavčič, za njim sta se uvrstila Aljaž Bajc in Žiga Kolar. Naš sodelavec Andrej Lumbar se je uvrstil na odlično četrto mesto.

Besedilo: **Suzana Rankov**

Foto: **Vasja Marinč/ahiv SiDG**

Tekmovanja najboljših gozdarjev, ki ga je drugič zapored organizirala družba SiDG, se je skupaj udeležilo 45 tekmovalcev. Tekmovalnih ekip, v katerih sodelujejo po trije tekmovalci, je bilo sedem, posameznikov pa šest. Tekmovali sta tudi dijaški ekipe Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna in Srednje lesarske in gozdarske šole Maribor. Izven konkurence so nastopile še vabljenе ekipe iz

Najboljši posamezniki po skupni razvrstitvi: na sredini državni prvak Janez Meden, levo Blaž Jurjavčič, desno Žiga Švigelj.

Najboljše tri ekipe: na sredini Husqvarna, levo Stihl Team Slovenija 1, desno SiDG 1.

Najbolj atraktivna disciplina, kleščenje, v kateri se karte pogosto zelo premešajo.

tujine, in sicer iz Italije, Hrvaške in Srbije. V kleščenju, ki velja za najbolj atraktivno disciplino na sekaških tekmovanjih, je največ točk zbral **Janez Meden**. Medaljo za 1. mesto v disciplini zasek in podžagovanje je dobil naš sodelavec **Stanko Bartolj**, v preciznem rezu je bil najboljši **Janez Urbančič**, v kombiniranem rezu naš gozdar **Šimen Drašler Maksimiljan Rožanc**, najhitrejši pri menjavi verige in obračanju letve pa je bil prav tako **Stanko Bartolj**.

»Konkurenca je vsako leto večja. Lahko rečem, da je bilo težje ubraniti naslov državnega prvaka kot ga osvojiti. Pritisk je bil zdaj mnogo večji kot leta 2019,« je zmago komentiral Janez Meden, sicer učitelj na Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna, kjer je tudi sodeloval pri pripravah ekipe dijakov te šole za sodelovanje na državnem tekmovanju.

13. Državno tekmovanje gozdnih delavcev je potekalo pod častnim pokroviteljstvom ministrice za kmetijstvo, gozdarstvo in pre-

hrano **Irene Šinko**, ki jo je na dogodku zastopal generalni direktor direktorata za gozdarstvo in lovstvo mag. **Robert Režnja**. Na uvodni prireditvi so tekmovalce pozdravili in jim zaželeli srečo še župan Kočevja **dr. Vladimir Prebilič** in **Jože Mori**, vodja sektorja za ukrepe v gozdovih ZGS. Ob tem je treba posebej izpostaviti, da je ZGS zagotovil pomemben del sodnikov, brez katerih tekmovanja ne bi bilo mogoče izpeljati.

»Organizacijo smo se odločili prevzeti iz enega ključnega razloga – da se ne bi prekinila dolgoletna tradicija državnega prvenstva najboljših gozdarjev sekačev. Tekmovanje ima tudi širši pomen. Z njim populariziramo gozdarstvo in povečujemo prepoznavnost tega poklica. Letos pa je državno prvenstvo tudi poklon pogumnim in solidarnim gozdnim delavcem, ki so kot prostovoljci priskočili na pomoč pri gašenju največjega požara v zgodovini Slovenije julija na Krasu,« je povedal glavni direktor SiDG **Matjaž Juvančič**.

Vzdušje med tekmovalci je bilo izvrstno, tudi zato, ker so se mnogi srečali po dolgem času. Tekmovalce so prišli spodbujati tako družine kot kolegi, ki niso tekmovali, pa tudi ogromno domačinov iz Kočevja. Pestro namreč ni bilo samo na tekmovalnem poligonu, ampak tudi ob njem. Sponzorji so na ogled postavili gozdarsko mehanizacijo in opremo, razstavljene so bile stare motorne žage, kupiti je bilo mogoče lesene izdelke, med in gozdarsko obutev, posebno zabavo pa smo pripravili za najmlajše – ustvarjalno delavnico, risanje po obrazu, prikolico s sladkimi dobrotami in nagradno igro.

Tekma, a tudi druženje

Besedilo: **Peter Kolar**

Po dveh letih, ko je bila celotna družba ohromljena zaradi pandemije covid-19, se je letos ponudila priložnost, da v Sloveniji nadaljujemo dolgoletno tradicijo gozdarskih tekmovanj. Jesenski čas tekmovanja smo izbrali zato, ker bo naslednje svetovno prvenstvo gozdnih delavcev organizirano v aprilu 2023 v Estoniji, državno tekmovanje pa je tudi izbor najboljših tekmovalcev za sodelovanje na svetovnem prvenstvu.

Za izvedbo tekmovanja smo od začetka imeli podporo glavnega direktorja in kljub kratkemu času za pripravo smo odločitev za izvedbo tekmovanja sprejeli brez pomislekov. Izbrali smo organizacijski in strokovno tehnični odbor, ki je več kot dva meseca intenzivno pripravljaval vse potrebno.

Pri pripravi smo se vsak dan srečevali z novimi izzivi. Vrhunec pa je bil zadnji teden, ko je bila napovedana izredno sla-

ba vremenska napoved. Tekmovanje je bilo sprva načrtovano na prostem, brez strehe, vendar smo bili zaradi napovedanih nalinov primorani na hitro poiskati in postaviti velik šotor, ki je omogočil izvedbo tekme.

Danes, ko je tekmovanje za nami, z velikim veseljem in ponosom ugotavljamo, da nam je izvedba tekmovanja uspela fantastično. Za tak uspeh je zaslužna vsa širša ekipa, ki je sodelovala pri organizaciji in izvedbi tekmovanja. Izredna zahvala za tako uspešno izvedbo tekmovanja gre sodelavcem iz

lastne gozdne proizvodnje, ki so pripravili ter postavili naprave in les za tekmovanje, sodnikom, ki so izvrstno sodili, sodelavkam in sodelavcem, ki so pomagali pri izvedbi spremljevalnih aktivnosti, pripravili pakete in nagrade za tekmovalce, ekipe in sodnike, poskrbeli za tekočo obdelavo podatkov, info točko in stojnice s promocijskim materialom, tekmovalcem, ki so bili odlično pripravljeni, številnim sponzorjem in donatorjem, ki so tekmovanje podprli, ter razsodišču tekmovanja, strokovno tehničnemu in organizacijskemu odboru, ki je brez napake organiziral in izpeljal dogodek.

Tak dogodek pa ne predstavlja samo tekme. Je tudi priložnost, da ga skupaj pripravimo vsi slovenski gozdarji, da se na njem srečamo, družimo, izmenjamo mnenja in stališča ter okrepi-mo vezi med nami.

Vedno, ko nam takšen dogodek tako zelo dobro uspe, kot je bilo to letos, se vprašamo, ali smo slovenski gozdarji sposobni združiti moči in narediti korak naprej ter kandidirati za izvedbo svetovnega prvenstva gozdnih delavcev v Sloveniji. Morda bo počasi napočil čas za to?

Novogradnja gozdne ceste

Kozji vrh–Podstoržič

Na Jezerskem smo v maju končali projekt novogradnje I. etape gozdne ceste Kozji vrh–Podstoržič, enega najzahtevnejših gozdarskih projektov SiDG od ustanovitve. Gradnja se je začela leta 2019.

Besedilo in foto: **Dominik Pekošak**

Zgrajen je bil prvi del od celotne povezovalne gozdne ceste v dolžini 3.830 metrov, na predelu med severnim pobočjem Kozjega vrha in dolino Podstoržič, ki bo povezovala obstoječi gozdni cesti Dol–Podstoržič po dolini reke Reke in etažno gozdno cesto Robci–Korito. Prva etapa ceste je zgrajena v dolžini 1997 metrov, širine vozišča 3,5 metra z vsemi premostitvenimi objekti podpornih zidov, odvodnjavanja in zaključnega sloja vozišča gozdne ceste.

Povezovalna etažna gozdna cesta je namenjena gospodarjenju z gozdovi za izvoz lesa s predela Podstoržič in Kozji vrh, tudi v normalnih zimskih razmerah. Omogoča ureditev mehaniziranega žičniškega spravila lesa ter pomeni nadomestno izvozno cesto za dolino Dol–Podstoržič, ki je pozimi zaradi snega in poledenitve popolnoma neuporabna in nevarna za prevoz lesa z gozdarskimi tovornjaki.

Izvajalec del I. in II. etape za gradnjo gozdne ceste je podjetje Nizke gradnje Celje d.o.o., za gradnjo kamnito-betonskih podpornih zidov je izvajalec GG Bled d.o.o. Oba izvajalca sta bila strokovna, odzivna in tehnološko opremljena za zelo zahtevno gradnjo v nedostopnem terenu Kozjega vrha. Projektant načrta gozdne ceste sem avtor tega članka, projektant načrta podpornih zidov pa Igor Rems (GPR Novo mesto).

IDEJE ŽE LETA 2008

Prejšnji upravljavec gozdov v lasti Republike Slovenije SKZG RS je že v letu 2008 razmišljal o gradnji dela sedanje gozdne ceste iz smeri Robci, vendar je zaradi zahtevnosti gradnje in težavnosti pridobitve ustreznega projekta ter vseh ostalih okoljskih soglasij od projekta leta 2009 odstopil. V letu 2018 je dal ZGS OE Kranj ponovno pobudo za gradnjo povezovalne ceste, tudi do doline Podstoržič, v celotni dolžini 3830 metrov. Izdelan je bil elaborat ničelnice za celotno dolžino ceste, vendar je zaradi nelogičnosti zahtevane zakonodaje ZGS na predlog SiDG cesto razdelil na dve etapi.

Med drugim so bili zgrajeni stojišča za žičnice, izogibalšča, obračališča za tovornjake, skladišča za deponiranje lesa, priklopi vlak, 14 prepustov fi 50 cm in pet prepustov fi 60–80 cm, več podpornih zidov in kamnometov ter dve povozni AB muldi. Posebej bi izpostavili gradbeno zahteven projekt – podporni kamnito-betonski zidovi z AB vencem do višine 5,2 metra in dolžine zidu 34 metrov na delu trase, kjer je bil s strani zavoda za varstvo narave in vodarjev izrecno prepovedan vkop trase v kamnino. Na trasi je bilo posekanih 784 kubičnih metrov lesa, nevarno sečnjo in spravilo lesa je izvajala gozdarska ekipa Urbanc Ivan s.p.

Zaradi kamnitega plazu, ki se je pojavil zaradi skrite zaledne vode na nasutem melišču hribine med dvema skalnima podoroma v juliju 2020, je bila potrebna prestavitev dela trase v vkop skalne hribine. Maja lani se je pojavil še večji zemeljski plaz, ki je z zdrsom 2.500 kubičnih metrov plazine zaprl celotno traso ceste. Rešitev je bila gradnja masivnega kamnito-betonskega opornega zidu v dolžini 13 metrov in v višini štirih metrov. Njegova gradnja se je izvajala neposredno pod ogroženim področjem plazu. Delo je bilo zelo nevarno, izvajalo se je pod dodatnim nadzorom geome-

hanika in koordinatorja varnosti pri delu. Se še ne bi hvalil s tem, da nam pozneje ne bo žal.

Prejšnji upravljavec gozdov v lasti Republike Slovenije SKZG RS je že v letu 2008 razmišljal o gradnji dela sedanje gozdne ceste iz smeri Robci, vendar je zaradi zahtevnosti gradnje in

težavnosti pridobitve ustreznega projekta ter vseh ostalih okoljskih soglasij od projekta leta 2009 odstopil. V letu 2018 je dal ZGS OE Kranj ponovno pobudo za gradnjo povezovalne ceste, tudi do doline Podstoržič, v celotni dolžini 3830 metrov. Izdelan je bil elaborat ničelnice za celotno dolžino ceste, vendar je zaradi nelogičnosti zahtevane zakonodaje ZGS na predlog SiDG cesto razdelil na dve etapi.

Že maja smo se lotili gradnje II. etape, katere zaključek je predviden v avgustu 2023, o zaključku tega infrastrukturnega projekta bomo v Korenini prav gotovo poročali.

UMESTITEV V REGISTER KOLESARSKIH POTI

Odprtja in prevzema prvega dela gozdne ceste se je na povabilo SiDG udeležil tudi župan Jezerskega Andrej Karničar. Poudaril je odlično sodelovanje med občino Jezersko in SiDG. Občina Jezersko razmišlja, da bi po gradnji celotne trase gozdne ceste to umestila v svoj register kolesarskih poti, saj se cesta ponaša s čudovitim razgledom in ostalimi naravnimi danostmi.

Slovenski Državni Gozdovi

se zahvaljuje pokroviteljem
13. DTGD za podporo in zaupanje.

ZLATI POKROVITELJ I:

HTT **KRPAN**[®]

KRPAN[®]
zanesljivo **močnejši**

SREBRNI POKROVITELJ I:

BRONASTI POKROVITELJ I:

OSTALI PARTNERJI:

Zavod za gozdove Slovenije
Gostišče Jezero - Tušek
Po-les d.o.o.
MMG d.o.o.
MM Forsttechnik GmbH
JERMAN-I d.o.o.

Trend v evropskem gozdarstvu –

MANJŠI STROJI ZA SEČNJO

in spravilo ter skrb za okolje

Švedski kraj Jönköping je med 2. in 4. junijem 2022 gostil največji sejem gozdne mehanizacije v Evropi, Elmia Wood. Predstavilo se je 270 razstavljalcev iz 22 držav, med njimi tudi pet slovenskih podjetij s področja gozdarske opreme in mehanizacije. V treh dneh si je sejem ogledalo 26.000 obiskovalcev, ki so prehodili skoraj štiri kilometre dolg razstavni krog. Na sejmu so bili predstavljeni štirje glavni sklopi: gozdna mehanizacija, daljinsko zajemanje podatkov – Drone Zone, orodja s področja obdelave lesa ter inovativne gozdarske prakse Elmia Wood Innovation Award. V sklopu spremljevalnega programa so potekali odprto skandinavsko prvenstvo v sekaških športih TIMBERSPORTS®, odprte konference ter delavnice o prihodnosti gozdarstva, gozdnega prostora in razvoja tega v luči podnebnih sprememb Wood Innovation Loop.

Besedilo: **Matija Špacapan, Bojan Cerjak, Damjan Južnič, Andrej Križ**
Foto: **Damjan Južnič, Bojan Cerjak**

Pogrešali smo največje

Največjega evropskega gozdarskega sejma se je udeležila tudi skupina zaposlenih SIDG. Najbolj nas je presenetilo, da je bila na sejmu predstavljena predvsem manjša mehanizacija, ki je prilagojena gospodarjenju v zasebnih gozdovih in v tanjših sestojih iglavcev. Očitno je bilo, da so razstavljalci nagovarjali predvsem za evropske razmere manjše lastnike gozdov in lastnike, ki se hkrati ukvarjajo z gozdarstvom in kmetijstvom. Na drugi strani se je izkazalo, da na sejmu ni bilo večjih proizvajalcev strojne sečnje, kot so John Deere, Ponsse in Komatsu. Prav tako ni bilo nobenega proizvajalca za žičničarsko spravilo lesa. Glede na to, da je bil to prvi večji sejem po odpravi ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusne bolezni, lahko rečemo tudi, da smo pričakovali večje sejmišče. Najbolj so v oči padli manjši stroji za sečnjo in spravilo ter izvoz lesa. Gre za stroje, široke do okoli 1,8 metra, dolge pet do šest metrov ter težke do štiri tone. Večina jih ima pogon 8 x 8. Omenjena mehanizacija se uporablja predvsem za sečnjo in spravilo tanjših dreves, ki imajo do 25 centimetrov premera. Primerna je za ravninski teren oziroma pobočja z nižjimi nakloni. Cena takšnih strojev se giblje od 25.000 evrov. Kar nekaj je bilo tudi mehanizacije, ki se upora-

blja skupaj s kmetijskimi traktorji. Sem se uvrščajo predvsem vitli s tritočkovnim vpetjem ter gozdarske traktorske prikolice. Nišo gozdarskih vitlov so zapolnili predvsem slovenski proizvajalci Vitli Krpan, Tajfun Planina ter Uniforest. Glede na velikost sejma in število razstavljalcev smo lahko ugotovili, da so vodilni svetovni proizvajalci klasičnih vitlov prav ta tri slovenska

Na sejmu je sodelovalo tudi pet slovenskih podjetij – Vitli Krpan, Tajfun Planina, Tajfun Liv, Uniforest in Veriga Lesce – ki so ugotavljala, da jim prisotnost na tem sejmu prinaša večjo konkurenčnost, prepoznavnost in s tem tudi uspešnejše poslovanje.

podjetja, saj na sejmu niso imela resne konkurence iz drugih držav. Na sejmu je bilo razstavljenih tudi veliko gozdarskih traktorskih prikolic različnih velikosti in proizvajalcev.

Poudarek na sadikah

Na področju sadik ter zaščite sadik smo opazili bistveno večji poudarek, kot smo ga vajeni pri nas. Predstavljalo se je veliko dobaviteljev sadik smreke in bora, kar kaže, da je ta tržna niša za Švedsko bistveno pomembnejša kot pri nas. Pester je bil tudi nabor zaščitnih sredstev pred žuželkami, objedanjem, gnitjem itd.

Na področju motornih žag ter zaščitne opreme ni bilo večjih novosti. Glavna proizvajalca ostajata Stihl in Husqvarna, pozornost pa je vzbudila predvsem velika izbira električnih motornih žag.

Če primerjamo letošnjo izvedbo sejma na Švedskem s tistimi v preteklosti, lahko ugotovimo, da je bilo število razstavljalcev letos manjše. Manj je bilo tudi obiskovalcev. Leta 2017 je bilo namreč na Elmii več kot 550 razstavljalcev iz več kot 50 držav in 50.000 obiskovalcev, na letošnjem sejmu pa polovico manj. Kljub temu

je na sejmu lahko vsak obiskovalec dobil občutek, v katero smer se razvija sodobno gozdarstvo. Ob neprikritem razočaranju, da se sejma niso udeležili največji proizvajalci gozdarske mehanizacije, se je treba zavedati, da je sejem postavljen v naravno okolje ter da so vsi razstavljalci izvajali prikaze v živo v gozdu ali na improviziranih skladiščih.

Strojna sečnja v ospredju

Iz videnega je mogoče sklepati, da gredo trendi sodobnega gozdarstva v strojno sečnjo, da so stroji, ki so temu namenjeni, vedno manjši ter da vse več raznovrstnih strojev in pripomočkov poganja električna energija. Opaziti je bilo tudi veliko strojev za predelavo gozdnih lesnih sortimentov v biomaso. Tendenco skrbi za okolje je bilo mogoče opaziti na vsakem koraku; od prikazov pridobivanja električne energije iz do narave prijaznih virov do predstavitve vozil na električni pogon, za katera je značilno, da so manjša in s tem povzročajo tudi manjše obremenitve za okolje.

Ali je trend prevladujoče uporabe strojne sečnje možno prenesti tudi v Slovenijo? Smo že pripravljeni na ekološki prehod? Zagotovo bi lahko postopoma prešli na uporabo tovrstne tehnologije in izrabo naravnih virov, vendar omejeno glede na razmere v slovenskih gozdovih, reliefne značilnosti, značilnosti tal in konec koncev tudi upoštevajoč našo mentaliteto. Z vidika zdravja in varstva pri delu vsekakor velja slediti trendu uporabe strojne sečnje, pri čemer pa je treba paziti na ohranitev kakovosti pridobivanja gozdnih lesnih sortimentov. Uvajanje strojne sečnje mora biti premišljeno in postopno ter potekati v sodelovanju z ostalimi deležniki, predvsem Zavodom za gozdove Slovenije.

PREDSTAVITEV STARE MEHANIZACIJE IN OPREME

Med zanimivejšimi deli sejma je bila predstavitve starejše mehanizacije in opreme, ki se je uporabljala pri sečnji in spravilu na Švedskem. Na poligonu so se aktivno vozili trije starejši traktorji. Predstavili so tudi starejše motorne žage, v enem izmed šotorov pa je bila predstavljena celo tehnika izdelave kamnitih sekir in ostalega enostavnega orodja.

Droni postajajo nepogrešljiv pripomoček

Sejem Elmia Wood primarno ni namenjen gozdnemu gradbeništvu, kljub temu pa je bilo za oddelek gozdnega gradbeništvaja zanimivih kar nekaj lokacij. Tako smo obiskali lokacijo, kjer je bila predstavitve gradbene mehanizacije (grederji, drobilci, demperji), ter razstavnici prostor o utrjevanju voziščne konstrukcije z uporabo kamenega agregata različnih granulacij ter geotekstila v kombinaciji s plastičnimi mrežami.

Besedilo: **dr. Robert Robek, Aleš Benčina, Jan Mihelič**

Foto: **Jan Mihelič**

Še bolj pa nas je pritegnil razstavnici sklop o daljinskem zaznavanju podatkov (Drone Zone), kjer smo vzpostavili stike s podjetji, ki se ukvarjajo z obdelavo in zajemom daljinskih podatkov. Glavnina so bile klasične gozdarske vsebine, kot je iskanje žarišč lubadarja in razmejevanje sestojev ter klasifikacija oblakov točk. Slednja je zelo pomembna tudi pri uporabi v gozdnem gradbeništvu, kjer nas

zanimajo predvsem talne točke za izračune količin zemeljskih del.

Veseli smo bili potrditve, da je oddelek za gozdno gradbeništvu družbe SiDG na pravi poti, saj je bilo največ prikazov brezpilotnega letalnika DJI Mavic 2 pro, ki ga v oddelku za gozdno gradbeništvu uporabljamo v delovnih procesih že od leta 2019. Na sejmu so bili tudi predstavnici podjetij, ki se ukvarjajo

DJI Mavic2 – povsem uporaben brezpilotni letalnik tudi za potrebe gozdarstva.

s podrobnejšo klasifikacijo, kot je razmejevanje linijskih objektov (gozdnih cest) in njihovih značilnosti (širina vozišča, globina vzdolžnega jarka itd.). Pri tem ne smemo prezreti, da imamo tudi v Sloveniji nekaj perspektivnih podjetij, ki takšne storitve obvladajo in ponujajo na trgu, kot so OneDrone d.o.o., Flycom Technologies d.o.o. in Modri planet d. o. o. Del tovrstnih znanj gozdarski inženirji pridobijo med študijem. Družba SiDG ta znanja aktivno podpira, razvija in smelo uvaja v delovne procese sektorja za gozdarstvo.

ALEŠ ŠEKORANJA

Besedilo: **Miha Jagrič**

Aleš Šekoranja, doma iz okolice Brežic, je zaposlen na SiDG kot odpremnik GLS - koordinator proizvodnje.

Po končani srednji ekonomski šoli v Brežicah se je Aleš vpisal na študij gozdarstva na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, kjer je leta 2013 tudi uspešno diplomiral. Po študiju je odpotoval v Španijo z Evropsko prostovoljno službo (European Voluntary Service - EVS), ki mladim ponuja možnost daljšega bivanja in dela v gostiteljski organizaciji. Delo prostovoljca ali prostovoljke EVS je v korist gostiteljske organizacije ali lokalne skupnosti, istočasno pa izvajanje praktičnih nalog predstavlja preizkušnje, ob katerih poteka učni proces za prostovoljca. Tam je osem mesecev opravljal različne naloge, med drugim je sodeloval pri gradnji hiše iz naravnih materialov in pripravi zaboječkov za ekološkega vrta za oskrbo družin.

Po vrnitvi iz Španije se je zaposlil in dve leti opravljal dela v civilni zaščiti, v katero je še vedno vključen kot prostovoljec. V gozdarstvu je začel kot pripravnik na Zavodu za gozdove Slovenije in se po letu dni pripravništva tudi zaposlil kot revirni gozdar na območju Pišec, kjer je delal tri leta.

Aleš upravlja tudi manjši gozd, v katerem se predvsem sprehaja s psom, občasno pa iz njega pripravi drva ali pelje na žago kakšen zanimiv hlod. Veliko pozornosti posveča domači hrani in samooskrbi ter skrbno ureja vrt in sadovnjak.

Za prijavo na delovno mesto odpremnika se je odločil zaradi želje po novih znanjih in izzivih ter zato, ker je delo razgibano in poteka predvsem v naravi. Aleš je hitro napredoval, osvojil delo odpremnika in ob tem pridobil veliko izkušenj na področju organizacije in sodelovanja z različnimi deležniki. Pri delu ga odlikujejo zanesljivost, vestnost in širok pogled na gozdarstvo, ki ga je pridobil z opravljanjem različnih del.

ROBERT HOJNIK

Besedilo: **Janko Brumec**

Čeprav se je Robert Hojnik pred tremi leti srečal z abrahamom, je benjamin med odpremniki na Poslovni enoti Murska Sobota. Toda to, da je najmlajši, še ne pomeni, da je najmanj izkušen. Nasprotno. Pri dolgoletnem delu v različnih gozdarskih podjetjih si je nabral veliko znanja in izkušenj, ki jih z veseljem deli s svojimi sodelavci.

Da je Robi postal gozdar, je morda povezano tudi z njegovo provenienco. Prebivalce Kidričevega, od koder je Robi doma, imajo namreč za šumarje. Šumarji pa je tudi vzdevek nogometašev NK Aluminij, za katerega je igral nogomet od otroštva.

Sicer pa mu je ljubezen do gozda privzgojil oče, s katerim je veliko časa preživel v naravi. Tako je postal strasten gobar in ribič. Oče mu je prenesel tudi veselje do letenja, ki je njihova družinska tradicija. Robi je tako tudi jadralni pilot in ima za sabo kar nekaj deset ur samostojnih poletov.

Robijeva gozdarska pot se je začela na sre-

dnji gozdarski šoli v Postojni. Toda ker je šolanje končal v burnih časih slovenskega gozdarstva, po opravljenem pripravništvu ni dobil zaposlitve v gozdarstvu.

Zaposlil se je v tovarni Sava na Ptuj, obenem pa igral nogomet v 2. slovenski in tudi v 3. avstrijski ligi.

Leta 2003 je le prišel v gozdarske vode in začel delati kot odkupovalec v gozdarski zadrugi. Dve leti pozneje se je zaposlil kot odpremnik na GG Maribor in leta 2016 postal naš sodelavec.

Je natančen in vesten ter popolnoma predan svojemu delu tako na delovnem mestu kot tudi kot nogometni trener tretjeligaša ter kot teniški navdušenec.

Popolnoma predan je tudi svoji družini, kjer mu je ob partnerki in treh otrocih v veliko veselje vnuk Miha.

Sodelavci ob vsem naštetem Robija poznajo tudi kot zelo družabnega. Ob svojem macchiatu brez pene ima v rokavu vedno kakšen nov vic.

PETRA RAZTRESEN

Besedilo: **Anita Žlogar**

Petra se je rodila leta 1992 v Novem mestu, odraščala pa je v majhni belokranjski vasi Ravnace, tik pod Gorjanci. Tako je že od malih nog večino časa preživela v gozdu ali ob njem. Nad ljubeznijo do narave pa jo je še bolj navdušil oče lovec in poklicni gozdar. Vse to jo je vodilo do tega, da se je po zaključku osnovne šole na Suhorju in v Metliki ter po končani gimnaziji v Novem mestu odločila za univerzitetni študij gozdarstva in obnovljivih gozdnih virov na Univerzi v Ljubljani. Študij je dokončala leta 2016 in se nato še istega leta zaposlila v podjetju SiDG, kjer je sprva delala kot odpremnica gozdnih lesnih sortimentov, od letošnje pomladi pa je strokovna sodelavka na PE Novo mesto.

Pravi, da v delu res uživa in se z veseljem odpravlja v službo, kjer ji največ pomenita pozitivno vzdušje v kolektivu ter kvalitetno in uspešno opravljeno delo.

Petrino največje veselje in ponos pa sta hčerka Lara in sin Jan, s katerima najraje preživlja prosti čas. Nanju se trudi prenašati ljubezen do narave, le da so zdaj sprehode po gozdu zamenjali sprehodi ob reki Lahinji in Kolpi, ob sotočju katerih zadnja leta živi z družino.

JURE MEDEN

Besedilo: **Marko Opeka**

Jure Meden je star 25 let in prihaja iz Cerknice. V maju se je v našem podjetju zaposlil kot odpremnik in koordinator proizvodnje na Poslovni enoti Ljubljana, gozdni obrat Logatec. Po izobrazbi je diplomirani inženir gozdarstva.

Za gozdarstvo se je odločil, ker imajo doma veliko gozda in ga veseli delo v naravi. V prostem času je tudi lovec ter športnik, saj igra inline hokej, nogomet in kolesari.

Kolektivu SiDG se je pridružil, ker je želel službo, ki bo primerena njegovi gozdarski izobrazbi, ter dodatne izkušnje in znanja na področju gozdarstva. Prav tako si želi imeti celovit vpogled v gospodarjenje z gozdovi. Pri nas se počuti zelo dobro, ker imamo, kot pravi »zelo dober in razumevajoč kolektiv«.

STIHL

Z VAMI NA VSAKEM KORAKU.

Varno in udobno pri vseh vrstah opravil: da se lahko osredotočite na svoje delo, vam ponujamo trpežno delovno obutev in oblačila, ki zagotavljajo učinkovito zaščito in so udobna za nošenje, ter ostalo zaščitno opremo.

**NA VOLJO NA SPLETU ALI PRI
POOBlašČENIH TRGOVCIH STIHL.**

WWW.UNICOMMERCE.SI | 080 8823

IZ DELA SINDIKATA DELAVCEV SIDG

Leto, ki smo ga že pospremili v zadnje tromesečje, je bilo za Syndikat delavcev SIDG zelo pestro in razgibano. Izvršni odbor se je v tekočem letu sestal na eni redni in desetih dopisnih sejah.

Skladno z 10. členom ZDR-1 smo podali predhodna mnenja poslovodstvu na šest pravilnikov oziroma internih aktov. Pri enem izmed pravilnikov smo bili tudi vključeni v predhodna usklajevanja vsebine.

Poslovodstvu smo podali tudi več pobud, vezanih predvsem na delovno-pravni položaj zaposlenih. V začetku leta smo bili zelo aktivni pri zahtevi po ureditvi plačnih razmerij znotraj sektorja gozdarstva, kjer smo bili vsaj deloma uspešni. Prav tako smo bili deloma uspešni pri pobudi za povišanje plač vsem zaposlenim v družbi v drugi polovici leta.

Organizirana strokovna ekskurzija zaposlenih pod okriljem Sindikata delavcev SIDG, ki je bila načrtovana za september, je bila naknadno, predvsem zaradi povečanega obsega sanitarnih sečenj, prestavljena na pomlad 2023.

Na višjih ravneh sindikalne organiziranosti prav tako stalno potekajo aktivnosti v prid boljši in učinkovitejši organiziranosti tako krovnega sindikata kakor tudi Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS). ZSSS je v oktobru organizirala 9. kongres, na katerem je 94 delegatov izvolilo novo (staro) vodstvo zveze.

Klemen Kosmač

Predsednik Sindikata delavcev SIDG

SIDG

Kočevski rog je očiščen

Besedilo in foto: **Marko Pršina**, Jamarski klub Novo mesto

V Kočevskem rogu blizu Cinkovega križa sta dve kraški jami večjih dimenzij – Velika in Mala Knežja jama. Že v zgodnjih 80. letih 20. stoletja smo slednjo večkrat obiskali tudi člani Jamarskega kluba Novo mesto, ki smo zgroženi ugotovili, da je na dnu poševne jame »parkiranih« kar štirinajst kamionskih pnevmatik. Nato so minila štiri desetletja ... in pnevmatike so bile še vedno na istem mestu. V teh letih smo se vsi le zgražali, ukrepal pa ni nihče!

Jamarji smo zato sklenili, da tej črni ekološki točki naredimo konec. Povezali smo se z Zavodom za gozdove, Območna enota Novo mesto, kjer so stanje predstavili družbi Slovenski državni gozdovi (SiDG). Ker je v tem oddelku ravno potekala sečnja in je bila na razpolago ustrezna tehnika, je čistilna akcija hitro stekla. Zadoščalo je 80 metrov jeklenice, na katero so delavci SiDG navezovali pnevmatike, ki jih je zgibni traktor iz jamskega dna povlekel pred vhod, od koder so jih nato odpeljali do gozdne ceste. Sledila sta raztovarjanje in nalaganje v kamionski kontejner, odvoz pnevmatik na ekološko uničenje pa je zagotovil četrti partner v tem enodnevnem projektu – Javno podjetje Komunala Novo mesto.

Odstranjevanje pnevmatik iz Male Knežje jame je bil uvod v precej obsežnejšo akcijo celovitega čiščenja Kočevskega roga. Med pregledovanjem terena ter iskanjem in popisovanjem vodnih virov na tem območju smo jamarji nalezeli tudi na različne kosovne in druge komunalne odpadke. Ti so bili praviloma ob gozdnih cestah in vlakah, nekateri celo ob vodnih virih. Održene avtomobilske, traktorske in kamionske pnevmatike kot prevladujoč odpadke pa so največkrat ležale na dnu vrtač ob gozdnih cestah. Vse točke onesnaženja smo geolocirali ter fotografirali, nekaj pa so jih v končni popis prispevali tudi revirni gozdarji.

Zbrane in urejene podatke smo jamarji predali družbi SiDG, ki je upravljavec gozdov v državni lasti. 26. maja 2022 smo zaradi bližnje sečnje iz dveh vrtač poskusno izvlekli dve večji pnevmatiki. Na SiDG so se nato odločili, da za čiščenje preostalih močno razpršenih lokacij po Kočevskem rogu pridobijo zunanega izvajalca. Izbrali so Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Njihovi delavci so v treh delovnih dneh med 27. in 31. majem 2022 vestno in temeljito počistili vso omenjeno nesnago ter spotoma pobrali še kakšen odpadke, ki prvotno ni bil v popisu del.

Zbrane odpadke so začasno odložili na parkirišču pri Bazi 20 ter na rampi pri koči na Primožu, od koder jih je Komunala Novo mesto odpeljala na ustrezno deponijo.

Kočevski rog je zdaj tovrstne nesnage očiščen in partnerji projekta upamo, da je bila takšna akcija na tem območju zadnja.

NOVOSTI NA GOZDNI POTI GRAD

Naši gozdarji iz Poslovne enote Maribor so poskrbeli za novosti na gozdni učni poti Grad pri Dravogradu. Skupaj z Mizarstvom Žvikart iz Trbonj smo izdelali in postavili dve mizi in osem klopi, ki so na različnih lokacijah razporejene po gozdni učni poti.

TEMATSKA RAZSTAVA NA JATNI

Ob občinskem prazniku Občine Radeče smo se na Svibnem (gozdni predel Jatna) udeležili odprtja tematske razstave o gozdarstvu v grajski pristavi. V sklopu občinskega praznika smo v uporabo predali dve klopi ter mizo, ki sta postavljeni ob gozdnem oknu na Jatni in ob gozdarski koči na Magolniku. Do konca leta bomo na Jatni postavili novo informativno ter obnovili dve obstoječi tabli.

Besedilo: **Matija Špacapan**

POMURSKO SEKAŠKO TEKMOVANJE

Lastniki gozdov so se zadnjo julijsko soboto na Hotizi pomerili na 23. pomurskem izbirnem sekaškem tekmovanju. Zapele so motorne žage, tekmovalci pa so s slednjimi pokazali, kako spretni so pri žaganju v gozdu. Tekmovanje je pripravil Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Murska Sobota, v sodelovanju s turističnim društvom in krajevno skupnostjo Hotiza, s sponzorstvom pa ga je podprl tudi SIDG.

Foto: **Vuk Milan**

KLOPI NA JUŽNI STRANI POHORJA

Kolegi iz mariborske poslovne enote so skupaj z gozdarji iz ZGS in Podravskega gozdarskega društva tokrat poskrbeli, da si bodo pohodniki in kolesarji, ki jih pot zanese na južno stran Pohorja, lahko odpočili tudi ob glavni cesti med Tremi kralji in Osankarico (ob lokaciji križišča Ribička). V senci mogočnih pohorskih dreves so namreč postavili dva nova kompleta miz s klopmi.

Foto: **Bojan Cerjak**

MINISTRICA NA OBISKU NA SIDG

Na delovnem obisku smo v začetku julija v Kočevju gostili ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ireno Šinko ter državnega sekretarja za gozdarstvo dr. Darijo Krajčiča. V podjetju Snežnik Kočevska Reka smo ministrico in državnega sekretarja seznanili z načrti za investiranje v posodobitev proizvodnje, na SIDG pa s tekočo problematiko in poslovanjem. Na koncu sta si gosta ogledala še prostore SIDG Logistike, v katerih je med drugim mehanična delavnica.

ZAPRLI SMO DRŽAVNO CESTO

Na gozdnem obratu Bled smo sredi turistične sezone prejeli odločbo ZGS za posek lubadark v neposredni bližini ene od najbolj obljudenih turističnih točk v Sloveniji – Bohinjskega jezera. Po terenskem ogledu sečišča z izvajalcem smo ugotovili, da bo za posek potreben poseben režim, kajti parcela je med Bohinjskim jezerom in glavno cesto Ribčev Laz–Ukanc, mimo teče kolesarska steza, v neposredni bližini pa je tudi bohinjska izpostava ČŠOD, zaradi česar je na vrhuncu turistične sezone ogromno prometa. Zato smo nemudoma pristopili k pridobitvi soglasja za zaporo državne ceste. Vodja

poslovne enote Luka Seidl je poskrbel za administrativne zadeve in po več kot mesecu dni čakanja na dovoljenje smo lahko začeli dela. Gorenjska gradbena družba je poskrbela za zaporo ceste in kolesarske steze. Za posek in spravilo so poskrbeli naši izvajalci, podjetje Cirles d.o.o. iz Preddvora. Na konce se je vse izšlo, kot se mora: brez ogrožanja turistov in brez poškodovanja ceste. Vsekakor je sečnja v takih razmerah zahtevna stvar, zato vse pohvale podjetju Cirles za strokovno in varno izvedbo.

Besedilo in foto: **Grega Klemenčič**

BOSANSKI KOLEGI NA OBISKU

Uporaba sodobnih tehnologij sečnje in spravila je bila tema delavnice, ki smo jo v začetku septembra organizirali za bosanske gozdarje. Nad Idrjijo so si ogledali uporabo žičnice, na Jelovici pa še priprave in uporabo strojne sečnje. Kolegi gozdarji iz BiH so bili v Sloveniji v okviru raziskovalnega projekta Biotehnične fakultete, ki ga vodi doc. dr. Matevž Mihelič, na strani BiH pa prof. dr. Velid Halilović. Organiziranost in delovanje SiDG jim je predstavil direktor sektorja za gozdarstvo Miha Zupančič, terenski ogled pa je vodil delovodja Miha Kržič.

ODPRT JE SPOMINSKI PARK 1. SVETOVNE VOJNE VINIŠČE

Spominski park 1. svetovne vojne Vinišče v občini Renče - Vogrsko je tudi uradno odprt. Na slovesnem odprtju 17. maja 2022 sta vence v čast padlim vojakom na tem območju položila župan Tarik Žigon in veleposlanik Slovaške republike v Sloveniji Peter Zeleňák, odprtje pa so pospremili z uprizoritvijo oskrbe ranjencev na fronti. Med udeleženci slovesnosti sta bila tudi predstavnika SiDG, saj spominski park leži na območju državnih gozdov. Občina Renče - Vogrsko se iskreno zahvaljuje SiDG za dodatno pomoč in odzivnost pri izpeljavi projekta.

Spominski park 1. svetovne vojne Vinišče je del projekta WALK OF PEACE: trajnostni razvoj dediščine prve svetovne vojne med Alpami in Jadranom. Strateški projekt je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj in se je izvajal v okviru Programa Interreg Slovenija Italija 2014–2020, kot vodilni partner pa je nastopal Posoški razvojni center.

Odprtja parka prve svetovne vojne z jarki, bunkerji, kaverno in urejenimi potmi so se udeležili tudi številni gostje iz Slovaške. Ob kaverni na vrhu hriba, kjer je lično urejen kotiček z mizo in klopmi, so namreč Slovaki v spomin na svoje vojake postavili zvonico, šestmetrski lesen stolp.

Besedilo: **Matjaž Zgonik**, Občina Renče - Vogrsko

Foto: **Hana Šuligoj**, Občina Renče - Vogrsko

SANACIJA PLANINSKE POTI NA URŠLJI GORI

Vetrolom in spravilo poškodovanega drevja sta terjala svoj dolg tudi na planinski poti od Poštarskega doma do doma na Uršlji gori. Ker pot poteka po državnih gozdovih, smo se dogovorili, da bo SiDG kril stroške postavitve železnih drogov, namestitve smerne table in barvanje markacij. Pri delu na planinski poti Poštarski dom – čez Kal, mimo Vernerška do doma na Uršlji gori – so sodelovali trije markacisti planinskega društva in Janez Senica. Obnova planinske poti je bila zaključena tik pred poletno sezono.

SLOVENSKI GOZDARJI GOSTILI LETOŠNJO PANNONIO

Namen srečanj Pannonia je v razvijanju strokovnih in medčloveških stikov, ki jih združuje podobnost podnebnih, rastiščnih in gozdnogospodarskih danosti znotraj regij (obmurski in podravske pas v Sloveniji, SZ Podonavje na Madžarskem in avstrijskem Gradiščanskem). Srečanja trajajo dva dni in se prirejajo vsako leto enkrat, tokrat je za organizacijo poskrbela Slovenija. V organizaciji mariborskih gozdarjev je tako letos potekalo že 48. tradicionalno srečanje gozdarjev iz Slovenije, Avstrije in Madžarske.

László Nemesszeghy, član DIT gozdarstva in lesarstva Pomurja, je leta 1972 kot redni udeleženec zborovanj madžarskega gozdarskega združenja predlagal vzpostavitev stikov med gradiščansko in madžarsko gozdarsko zvezo. Prvo posvetovanje Pannonia je bilo leta 1973 v Sloveniji v Pomurju. Udeležilo se ga je šest madžarskih in štirje avstrijski strokovnjaki.

Srečanja Pannonia so bila vseskozi velik dogodek za gozdarje treh dežel. Začela so se, ko je Evropa delila še železna zavesa, in do danes je odpadlo oziroma bilo prestavljeno na naslednje leto samo eno – zaradi pandemije koronavirusne bolezni.

Pri organizaciji letošnjega srečanja smo se povezali gozdarji iz Podravskega gozdarskega društva, SiDG in ZGS. Gostitev madžarskih in avstrijskih kolegov je bila poleg organizacijskega tudi velik finančni zalogaj. Pri tem nam je izdatno podpora kot glavni sponzor zagotovila družba SiDG, za kar se jim na tem mestu lepo zahvaljujemo.

Besedilo: **Matjaž Vrecl**, predsednik Podravskega gozdarskega društva

POSVET O ZELENEM PREHODU

V Moravskih Toplicah je 6. in 7. oktobra potekalo že jubilejno 25. strokovno posvetovanje pod naslovom »Sonaravne rešitve za zeleni prehod Slovenije«, ki ga organizirajo Zveza ekoloških gibanj Slovenije, ZRS BISTRA Ptuj ter Fakulteti za strojništvo univerze v Mariboru in Ljubljani. SiDG na posvetu sodeluje kot soorganizator in pridobiva nova znanja na področju zakonodaje o odpadkih in njihovem odlaganju ter krožnem gospodarstvu.

Besedilo: **Urška Slomšek**

SREČANJE NA KREMPI

Vsakoletno srečanje na Krempi, na katerega vabi ZGS Krajevna enota Kočevska Reka, je že tradicija. Letos so udeleženci (gozdarji, lovci in lesarji) izvedli košnjo travnika, uredili veduto pod sedlom in odvodnjavanje na dostopni vlaki. SiDG je letos predstavljal naš sodelavec Andrej Križ.

PREVENTIVNE DELAVNICE ZA POŽARNO VARNOST

Finančno smo podprli Prostovoljsko gasilsko društvo Kristan Vrh, da je izvedlo preventivne delavnice na temo nevarnost požarov v naravi in nepravilen odnos do gozda in gozdnih živali za šolarje. Delavnic se je udeležilo 15 otrok. Najprej so skupaj z otroki izvedli predavanje na temo gozdnih požarov, nato pa je sledil orientacijski tek s štirimi točkami (na vsaki točki je bila drugačna naloga) po bližnjem gozdu in travniku. Po končani orientaciji je sledila še predstavitev opreme za gozdne požare, vso opremo pa so otroci preizkusili in nato pogasili tudi manjši požar.

Foto: **PGD Kristan Vrh**

GOZDARSTVO SMO PREDSTAVILI TABORNIKOM

Družba SiDG je med 1. in 7. avgustom sodelovala pri pripravi gozdarskih delavnic na 16. Zletu Zveze tabornikov Slovenije, ki je potekal na smučišču Cerkno. Skupaj s kolegi iz ZGS smo pripravili dva tematska sklopa. Tabornikom smo predstavili pomen gozdov in način trajnostnega, večnamenskega in sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, za vodnike taborniških skupin pa smo izvedli delavnice varnega dela z ročnim gozdarskim orodjem, kjer smo jih podučili tudi o uporabi gozda za izvajanje taborniškega programa. Med taborjenjem je potekalo tekmovanje o žaganju z dvoročno žago »amerikanko«, pri katerem so se taborniške ekipe lahko prepričale, kako naporno je delo s klasičnim gozdarskim orodjem.

Besedilo: **Matija Špacapan**

DREVO SE PREDSTAVI

Alepski bor (*Pinus halepensis* Mill.)

Besedilo in fotografije: **prof. dr. Robert Brus, BF UL**

Alepski bor je najpogostejši iglavec ob Jadranu in tudi v slovenskem primorju. Čeprav je v tem delu Sredozemlja tujerodna drevesna vrsta, je danes že skoraj naturaliziran. Pretekla pogozdovanja z njim so bila zelo uspešna, in ker se dobro obnavlja po požarih, bo tudi v prihodnje za gojenje zelo zanimiva drevesna vrsta.

Alepski bor je do 20 metrov visoko in do enega metra debelo iglasto drevo z redko krošnjo, ki je svetlejša kot pri drugih borih. Igllice rastejo v šopkih po dve, so 7 do 15 centimetrov dolge, tanke, nežne in prilegle k poganjku. Zreli storži so 5 do 10 centimetrov dolgi in bleščeče rjavi, apofiza na plodni luski je ploščata in z dobro vidno sivo grbico. Največkrat rastejo v vretencih po dva ali trije, dober razpoznavni znak pa je kot okoli 50 stopinj, ki ga storž oklepa s poganjkom. Storži se začnejo odpirati šele v tretjem ali četrtem letu in še dolgo ne odpadejo, celo pri starosti deset let še lahko vsebujejo kaliva semena. Je značilna sredozemska drevesna vrsta in najraje raste na nekoliko bazičnih apnenčastih tleh, vendar dobro prenese tudi fliš ali serpentin. Prilagojen je za revna tla, sušo in vročino, le nizka zimska temperatura, pozna slana in sneg ga hitro prizadenejo. Je svetloljubna in hitrorastoča vrsta.

Naravno je razširjen v Sredozemlju, največ v severni Afriki, južni Španiji in južni Franciji ter na Apeninskem polotoku, enako v Grčiji. Na obale Jadranskega morja in tudi v slovensko primorje je skoraj gotovo vnesen, vendar že tako dolgo nazaj, da je danes praktično naturaliziran. V Sloveniji smo ga sadili samo v primorju, a še tam je zaradi prevladujoče flišne matične podlage, ki mu ustreza nekoliko manj kot apnenčasta, redkejši kot v Istri. Večji nasad je na pobočju nad Rižano med Cepki in Dekani, manjši še pri Fiesi, Strunjanu in v zaledju Dragonje. Zaradi skromnih potreb in odpornosti proti suši se je pokazal kot primeren za pogozdovanje suhih kraških območij. Ponekod se sam razširja kot pionir in z opadom izboljšuje tla. Za pogozdovanje Krasa je manj primeren kot črni bor, saj je tamkajšnje podnebje že preveč celinsko in ga pogosto prizadene mraz. Les uporabljajo v gradbeništvu, mizarstvu, sodarstvu, kot kurivo in zaradi velike trajnosti za gradnjo ladij. Je ena najpomembnejših vrst za smolarjenje, katerega pomen v zadnjem času spet raste. Zaradi visoke vsebnosti smole in zato, ker večinoma rastejo na najbolj naseljenih obalnih območjih, so gozdovi alepskega bora v Sredozemlju močno požarno ogroženi. Ocenjujejo, da jih vsako leto pogori 5 %. Alepski bor na požar reagira z intenzivno obnovo, saj se pod vplivom vročine odprejo celo več let stari, še neodpadli storži in odvržejo mnogo še kalivih semen, iz katerih zraste nov pomladek. V zaostrenih podnebnih razmerah bo kljub požarni ogroženosti alepski bor vsaj v obalnih predelih Slovenije še naprej za gojenje zanimiva vrsta.

1: Alepski bor
2: Nežne iglice rastejo v šopkih po dve, moški svetovi so rumeni
3: Storži izraščajo pod značilnim kotom

AVTOR: GREGA RIHTAR	NASPROTJE (KNJIŽNO)	MLADINSKI ROMAN SLAVKA PREGLA	ZAČIMBNA IN ZDRAVILNA RASTLINA	BOG RIŽA V SINTOIZMU	NAŠE MESTO OB MEJI Z ITALIJO	ANTON PETJE	BELGIJSKI NOGOMETAS (RITCHIE DE)	ŠVICARSKI SLIKAR (JOHANNES)	HRVAŠKA OPERNA PEVKA	REKA, KI TEČE V AZOVSKO MORJE	PEVKA DERŽAJ	RAZME- ROMA TRAJNO STANJE VELIKEGA DUŠEVNEGA UGODJA; VELIKO ZADOVOLJ- STVO	SANDI PAPEŽ	ODPRTA TELESNA POŠKODBA	NEMŠKA SMUČARKA MITTER- MAIER	SOK IZ ČEŠMINOVIH JAGOD	ZVOČNI ZNAK ZA PREPLAH	
SMER SHOLA- STIKE																		
BOLEZNI BEZGAVK IN ŽLEZ																		
PREKI- NITEV NOSEC- NOSTI, ABORTUS						UPRAVITELJ ETNARIJE GRSKA BAJESLOVNA REKA												
GESLO										PESNIK IN POLITIK ZLOBEC						MIRKO RAMOVŠ		
										SIRNINA						NEKDANJI ITALJANSKI DENAR		
SRBSKA IGRALKA (EVA)				GIUSEPPE TARTINI			SKRIVEN NAMEN									LEPILO PESNIŠKA ZBIRKA OTONA ŽUPANČIČA		
				LADO AMBROŽIČ			IGRALKA MOORE											
GEOMET- RIJSKO TELO								BARVILO ZA LASE MESTO V INDIJI, VARANASI					DEJANJE (ZASTAR.)					IZMEĚEK OGNJENIKA
													BAT, TOLKAČ					
TOMAŽ AMBROŽ			STARINSKA PUŠKA NA KREMEN MESTO V INDIJI										SKLADATELJ PAHOR					
													IGRALKA JUVAN					
KIRURŠKA IGLA			SESTRA ANTIGONE, ISMENA SAMOTAR, PUŠCAVNİK									REKA V SRBIJI NEMSKI NOGOMETAS (MICHAEL)						
JUNAK VANDOTOVE POVESTI						VREZ, REZ (MED.)										EDVARD VECKO		
																VADBA		
NAVIGACIJSKI POSTOPEK ZA UGOTAVLJANJE POLOŽAJA LADJI IN LETAL MESTO IN OBCINA V SLOVENIJI							REKA V AZIJI, YALU							MANJŠA DOMAČA ŽIVAL SPAČENE GUBE				
							BROM											
PROZORNO ALI PROSJOJNO ZDRIZASTO MAZILO					AVARI				ŽELEZNIŠKA ZAPORNICA								GOSPO- DARSKA NEODVIS- NOST DRŽAVE	NEMŠKI FILOZOF (IMMA- NUEL)
									ARHITEKT MIHEVC									
POKRAJINA V VIETNAMU					VIR, IZVOR (KNJIŽNO) ZGANA PIJACA, WHISKY								SONAROD- NJAK					
													MESTNA BABICA					
LEON EPP			PEVEC MOJZER				PLOD					LISTINA, S KATERO SE ODJAVLJA PRISTAS REALIZMA						
			IZTREBEK (REDKO)				JAPONSKO MESTO NA HONSUJU											
KDOR PREVEČ GOVORI O SEBI								AMERIŠKA OP. PEVKA (JESSYE) AM. AKTER (MICHAEL)									TOMISLAV NERALIC DETENTIV AGATHE CHRISTIE	
BRITANSKI GLASBENIK STEVENS				STOJALO, PODSTAVEK						EMIL ADAMIČ NAS ZGO- DOVINAR (BOŽO)				PREDSTOI- NIK SAMO- STANA SREDIŠČE VRTENJA				
				PRIJETEN VONJ														
PLINSKA ZMES ATMOSFERE						RUMENA KOLERABA, KAVLA												
						ČASL RADO												
TKANINA Z LUKNJICASTIMI VZORCI																		
									RAZTEGLJIV TRAK									
PREBI- VALEC NOVEGA SVETA									KONICA									
ČIPKASTA NABOR- NICA, JABOT					RODOVNİK (ZASTAR.)											ROŽA PERUNIKA		
					ANJA RUPEL											IVAN TAVČAR		
RIMA, STIK (KNJIŽNO)						PSEVDONIM PESNIKA JANEŽA VESELA										VPREŽNI DROG KMEČKEGA VOZA		
KDOR LOVI RAKE						STARI SLOVAN				LOPOV, ZMIKAVT						AZIJSKA UTEŽNA MERA		

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) lahko skupaj s svojim imenom, priimkom in domačim naslovom pošljete do 21. novembra 2022 na elektronski naslov korenina@sidg.si ali po pošti na naslov: **SiDG, d. o. o., Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, s pripisom »Za Korenina«.**

10. oktobra 2022 smo izvedli žrebanje za nagradno križanko iz 18. številke Korenine.

Tričlanska komisija sodelavcev SiDG je izmed pravih rešitev izžrebala tri nagrajence.

Nagrajencem smo nagrade poslali po pošti.

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) 18. številke Korenina se je glasila: **JAVOR REBRAŠ.**

Izžebanci nagradne križanke - Korenina št. 18 so:

1. nagrada – kapa s šiltom, brezžični polnilec za GSM in meter:
ANDREJ GRAHOR, PREM

2. nagrada – kapa s šiltom, naglavna svetilka in drobižnica:
EMA CERAR, LUKOVICA

3. nagrada – kapa s šiltom, skodelica iz emajla in trak za okrog vratu:
ZALA CERAR, LUKOVICA

